

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคณาจารย์ไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพาทย์และ
เครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-893-4

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

๑๗

๗๓๖๒๖

๒๕๔๓

ด. ๒

๕๔๐๘๒ ด. ๒

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพหุศึกษาและ
เครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์

นางสาวชัญญิกา แก้วสว่าง
ผู้วิจัย

นายสนอง คลังพระศรี ศป.บ. ศศ.ม.
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์
กศ.บ. กศ.ม. ศศ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรัณยานนท์ ค.บ. M.M.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรัณยานนท์ ค.บ. M.M.
ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
วิทยาลัยภูมิพลสังคีต

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล่อมวงศ์ Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนเป็พาทย์และ
เครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

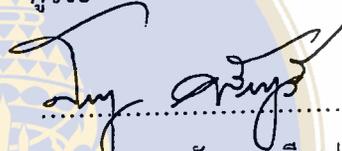
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2543

นางสาวชัญชิกา แก้วสว่าง

ผู้วิจัย

นายสนอง กลิ่งพระศรี ศป.บ.. ศศ.ม.

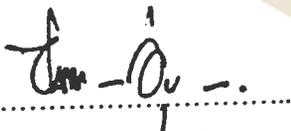
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์

กศ.บ.. กศ.ม.. ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาพรรณ อุ่นอบ

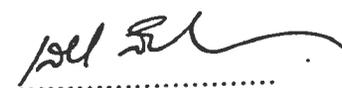
ศษ.บ.(เกียรตินิยม).. ค.ม.. ศษ.ค.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานันท์ ค.บ..M.M.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล่อมวงค์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข

กศ.บ.. M.M.E.. D.A. (Music)

ผู้อำนวยการ

วิทยาลัยภูมิพลสังคีต มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอนุเคราะห์จากอาจารย์สนอง คลังพระศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ ของการศึกษาวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาพรรณ อุ่ณอบที่ได้กรุณาเป็นกรรมการ สอบและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถาม ตลอดจนให้คำแนะนำเพิ่มเติมและให้ความ กระจ่างในเชิงวิชาการอันนำมาซึ่งคุณภาพของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ เฉลิม ม่วงแพศรี อาจารย์ณัฐพงศ์ โสวัตรและผู้ช่วยศาสตราจารย์รมชิต แม้นมาลัยที่ได้กรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่ง ครู อาจารย์ภาควิชาดุริยางค์ไทยทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือตอบ แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการวิทยาลัย นาฏศิลป์ลพบุรี อาจารย์วัฒนา โกศินานนท์ที่ให้โอกาสผู้วิจัยในการลาศึกษาต่อครั้งนี้ ขอขอบคุณ สำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือในการแปลบทคัดย่อและคำแนะนำในทุก ๆ เรื่องจาก อาจารย์ดารณี ตันติวงศ์ไชยชาญ อาจารย์กนิรี คุณาวิวัฒน์รวมถึงพี่ ๆ และเพื่อนครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสำเร็จ คุณแม่ศิจิษฐา คุณอัญชิสรา แก้วสว่างที่มีส่วนสำคัญ ในการสนับสนุนและให้กำลังใจในการศึกษาต่อของผู้วิจัยครั้งนี้ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ ประสาทวิชาทั้งหลายแก่ผู้วิจัย คุณป้าไพลิน เตียวตระกูลตลอดจนญาติพี่น้อง ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ใน ที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยศึกษาจนสำเร็จสมความปรารถนาด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนถึงผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ชญธิกา แก้วสว่าง

4136047 MSMS/M : สาขาวิชา : ดนตรี ; ศศ.ม. (ดนตรี)

คำสำคัญ : การประเมินผล / ดนตรีไทยภาคปฏิบัติ / วิทยาลัยนาฏศิลป์ / อาจารย์เป่าพาทย์ และเครื่องสายไทย

ชัญธิกา แก้วสว่าง : สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนเป่าพาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ (THE PERFORMING STATE IN PRACTICAL THAI MUSIC EVALUATION OF PI-PAT AND THAI STRING INSTRUMENT TEACHERS IN DRAMATIC ARTS COLLEGES) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สอนองคลังพระศรี, ศป.บ.,ศศ.ม., ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, กศ.บ.,กศ.ม.,ศศ.ม., อนรรฆม จรรย์ยานนท์, ค.บ.,M.M., 107 หน้า. ISBN 974-664-893-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนเป่าพาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์และเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนตามตัวแปรหมวดวิชาและประสบการณ์การสอนดนตรี กลุ่มประชากรได้แก่ อาจารย์ผู้สอนเป่าพาทย์และเครื่องสายไทย ที่สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 114 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย, ค่าความถี่, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนเป่าพาทย์และเครื่องสายไทยทั้ง 10 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.14$)

2. เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนตามตัวแปรหมวดวิชาและประสบการณ์การสอนดนตรีภายในหมวดวิชาพบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์(1)ควรจัดให้มีการอบรมในหัวข้อเทคนิควิธีการสร้างแบบสอบภาคปฏิบัติหรือการสร้างเครื่องมือต่างๆ ในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติพร้อมคู่มือการใช้(2)ควรส่งเสริมและสนับสนุนในการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติแก่อาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยทั้งหมด โดยจัดในรูปแบบของการจัดอบรมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป(1)ควรศึกษารูปแบบของการประเมินผลดนตรีไทยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย(2)ควรศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการประเมินผล

4136047 MSMS/M : MAJOR : MUSIC ; M.A. (MUSIC)

KEY WORDS : EVALUATION / PRACTICAL THAI MUSIC / DRAMATIC ARTS
COLLEGES / PIPAT AND THAI STRING INSTRUMENT TEACHERS

CHUNTIKA KAEWSAWANG : THE PERFORMING STATE IN PRACTICAL
THAI MUSIC EVALUATION OF PI-PAT AND THAI STRING INSTRUMENT TEACHERS
IN DRAMATIC ARTS COLLEGES. THESIS ADVISORS : SANONG KLANGPRASRI,
B.F.A.,M.A., NARONGCHAI PIDOKRAJT, B.Ed.,M.Ed.,M.A., ANAK CHARANYANANDA,
B.Ed.,M.M., 107 p. ISBN 974-664-893-4

The purposes of this survey research were to study the teachers' performance in practical Thai music evaluation of Pi-Pat and Thai String instrument in Dramatic Arts Colleges and to compare the differences of the performing state of 114 Pi-Pat and Thai string instrument teachers in aspects of various variables of the Thai music academic sections and music teaching experience. The population were Pi-Pat and Thai string instrument teachers at 11 Dramatic Arts Colleges in the second semester of 1999. The questionnaires were designed for this research were analyzed by arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The results were as follow:

1. The ten aspects of evaluation performing state of Pi-Pat and Thai string instrument teachers had an average in frequent rank ($\bar{X} = 3.14$).
2. There was no difference of teaching experience between 2 Thai Music academic sections, Pi-Pat and Thai string instrument.

The suggestions of the results are as follow:

1. As to political-suggestions, The Institute of Music and Drama should hold the academic seminars on the topic of techniques concerning the practical test or other equipments in practical Thai music evaluation. There should be encouragement for all Thai music teachers to enhance their knowledge about practical Thai music measurement and evaluation by holding academic or practical seminars.
2. For the further research, qualitative research method should be introduced. Factors that influenced to educational evaluation may be investigated.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย.....	7
1.8 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	11
2.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล.....	12
2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผล.....	14
2.3 ความหมายของการวัดผลภาคปฏิบัติ.....	15
2.4 แนวทางในการวัดผลภาคปฏิบัติ.....	17
2.5 เครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัย.....	18
2.6 การดำเนินการประเมินผลการเรียน.....	28
2.7 การจัดการศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์.....	29
2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย.....	29
2.9 การประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ.....	31
2.10 กระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.11 การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนดนตรี.....	39
2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
3.1 ประชากร.....	50
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
3.5 วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล.....	52
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	55
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4.2 การเสนอผลการวิจัย.....	55
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	73
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	75
5.2 อภิปรายผล.....	76
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	79
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	80
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	80
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก ก.....	84
ภาคผนวก ข.....	97
ประวัติผู้วิจัย.....	99
Executive Summary.....	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอนคนตรีไทย..... 56
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนเป็นรายด้าน และรวม 10 ด้าน..... 58
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นรายข้อ..... 59
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ เป็นรายข้อ..... 60
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดวิธีดำเนินการเป็นรายข้อ..... 61
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข เป็นรายข้อ..... 62
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านกำหนดวิธีการวัดเป็นรายข้อ..... 63
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด เป็นรายข้อ..... 64
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เป็นรายข้อ..... 65
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดวิธีการประเมินผล เป็นรายข้อ..... 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คณตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด.....	67
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล คณตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียนเป็นรายข้อ.....	68
13 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคณตรีไทยภาคปฏิบัติ ของอาจารย์ผู้สอนตามตัวแปรหมวดวิชา.....	69
14 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคณตรีไทยภาคปฏิบัติ ของอาจารย์หมวดวิชาปีพหุตามตัวแปรประสบการณ์การสอนคณตรี.....	70
15 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคณตรีไทยภาคปฏิบัติ ของอาจารย์หมวดเครื่องสายไทยตามตัวแปรประสบการณ์การสอนคณตรี.....	70

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับการประเมินผลการเรียน.....	3
2 แสดงรูปแบบกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	10
3 แสดงการพัฒนาพฤติกรรมทั้งสามด้านอย่างประสานสัมพันธ์.....	30
4 แสดงกระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย.....	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย

การประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการพิจารณาคุณค่าทางการศึกษา เป็นการพิจารณาพัฒนาการต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการศึกษาเล่าเรียนว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาหรือไม่ เพราะวัตถุประสงค์อันสำคัญยิ่งประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนก็เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความรู้ สติปัญญา ฯลฯ การประเมินผลการศึกษาจึงเป็นการพัฒนาคุณค่าต่าง ๆ เหล่านี้ โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากวิธีการวัดผลแบบต่าง ๆ ทั้งจากแบบทดสอบ การรายงานตนเอง การสังเกต ฯลฯ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. 2519: 5)

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผลการเรียน จึงได้พยายามปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตลอดมา เพื่อวางแนวปฏิบัติของการประเมินผลในโรงเรียนให้ถูกต้อง และตรงกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (กรมสามัญศึกษา. 2528: 73)

สำหรับระเบียบการประเมินผลการเรียนนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมาได้เริ่มใช้แนวทางตามคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (ภัทรา นิคมานนท์, 2540: 25)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร เป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนสายอาชีพโดยตรง ทั้งด้านดนตรีและนาฏศิลป์ มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการคือ

1. เพื่อเป็นสถานศึกษานาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ของทางราชการ
2. เพื่อบำรุงรักษาไว้และเผยแพร่นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ประจำชาติไทย
3. เพื่อให้ศิลปินทางดนตรีและละคอนภายในประเทศ มีฐานะเป็นที่นิยมนกย่องในนานาประเทศ (ธนิต อยู่โพธิ์. 2537: 76)

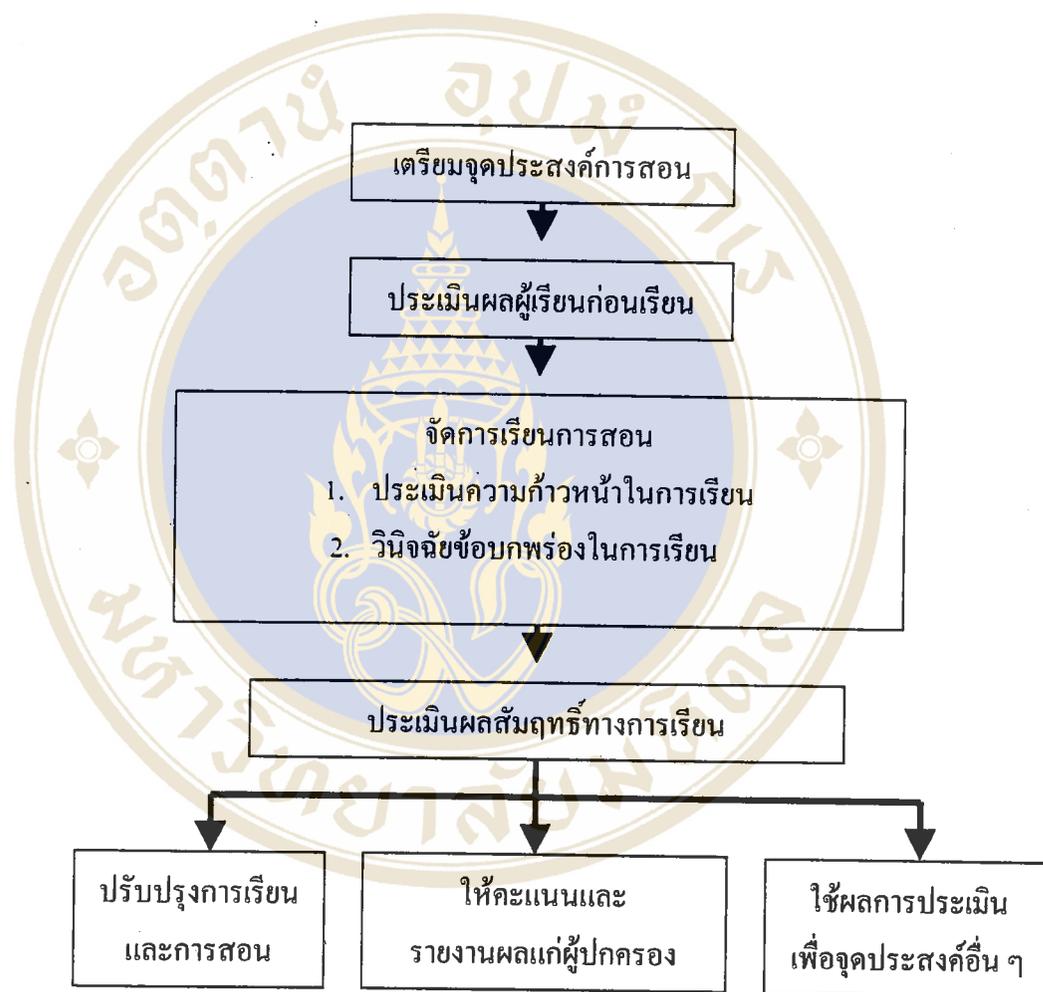
หลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นหลักสูตรที่เท่าเทียมกันกับหลักสูตรมัธยมศึกษาเมื่อมีการใช้ระเบียบประเมินผลการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ใหม่ วิทยาลัยก็จำเป็นต้องปรับตัว ปรับแนวปฏิบัติในการประเมินผลให้เข้ากับระเบียบใหม่นี้ให้ได้

การประเมินผลการเรียนเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอนนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ สังคมและร่างกาย เพราะฉะนั้นการที่ผู้เรียนจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ก็จะต้องมีการประเมินผลซึ่ง กรอนลันด์ (Gronlund, 1981: 6-9) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการประเมินผลการเรียนกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลจากการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยพิจารณาว่าผู้เรียนควรจะได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาอะไร ควรแสดงทักษะอะไรได้ ควรได้รับการพัฒนาในด้านความสนใจและเจตคติอะไร โดยอยู่ในรูปของการเตรียมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งวัด
2. ทำการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อเตรียมการจัดซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนที่มีความรู้ และทักษะไม่เพียงพอในเนื้อหาวิชาที่จะเรียน หรือเพื่อปรับปรุงจุดประสงค์การสอนและการวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน
3. จัดการเรียนการสอนโดยการกำหนดเนื้อหา และวิธีสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด และทำการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนในครั้งต่อไปได้
4. ทำการทดสอบหรือใช้เครื่องมืออื่น ๆ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การสอนซึ่งจะต้องระบุถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของผู้เรียนไว้ชัดเจน
5. การใช้ผลจากการประเมินผล ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ครู และผู้บริหาร ผลที่ได้จากการประเมินจะใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่มุ่งวัดให้ชัดเจน ทราบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน ทราบปัญหาและอุปสรรคในการเลือกกิจกรรมการเรียน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินในลักษณะนี้จะช่วยในการพิจารณาเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของจุดประสงค์การสอน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ประสิทธิภาพของวิธีการจัดการเรียนการสอน

นอกจากนี้การประเมินผลยังมีประโยชน์ต่อการพิจารณาตัดสินให้ระดับคะแนน และรายงานความก้าวหน้าแก่ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูแนะแนวอีกด้วย

จากความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียน การสอน สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับการประเมินผลการเรียน

ตามหลักวิชาการศึกษา การประเมินผลการเรียนย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับจุดประสงค์การเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพและเที่ยงตรง นอกจากจะช่วยให้การตัดสินผลการเรียนเป็นไปอย่างเที่ยงธรรมแล้ว ยังจะทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้เรียนแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและปรับปรุงการสอนของครูให้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย (กรมสามัญศึกษา, 2528: 73)

การประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติจัดว่าเป็นการประเมินผลทางด้านทักษะพิสัยอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการทำงานของผู้เรียนว่า สามารถทำกิจกรรมได้ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงไร โดยทั่วไปมักใช้คำว่า การวัดภาคปฏิบัติแทน เพราะทักษะที่ต้องการวัดจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการเรียนการสอนที่เน้นให้มีการปฏิบัติจริง (ภัทรา นิคมานนท์, 2540: 175)

เนื่องในโอกาสที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้เปิดดำเนินการจัดการศึกษามาจนครบ 60 ปี ในวันที่ 17 พฤษภาคม พุทธศักราช 2537 ณ ปัจจุบันนี้นับเป็นเวลา 60 กว่าปีมาแล้ว และจากการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากฝ่ายวิจัยการศึกษาของสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์พบว่า ยังไม่มีการศึกษาถึงสภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเลย

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนภูมิภาค ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยในภาคปฏิบัติ จึงได้กำหนดหัวข้อสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ขึ้นเพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในด้านการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติว่ามีการปฏิบัติอย่างไรและเป็นไปในแนวทางใด โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลจากการวิจัยครั้งนี้จักเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนตามตัวแปร ดังนี้

1.2.2.1 หมวดวิชา

1.2.2.2 ประสบการณ์ในการสอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทย

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

1.3.1 อาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 อาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติแตกต่างกัน

1.3.3 อาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติแตกต่างกัน

1.3.4 อาจารย์ผู้สอนเครื่องสายไทยที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติแตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.3.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนว่ามีการปฏิบัติในแนวทางใด

1.3.2 ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในการปรับปรุงการวัดผลและประเมินผลการเรียนดนตรีไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3.3 เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำและส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนในด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนดนตรีไทยต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ทำการศึกษาอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาดุริยางค์ไทยเฉพาะหมวดวิชาเปียโนและหมวดวิชาเครื่องสายไทยที่ทำการสอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ ในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนทั้งหมวดวิชาเปียโนและเครื่องสายไทยเกือบทุกคนจะต้องทำการสอนในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง รวมถึงหลักสูตรและระเบียบในการประเมินผลการเรียนในแต่ละระดับชั้นไม่เหมือนกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาเฉพาะอาจารย์ผู้สอนในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง รวมทั้งหมด 11 แห่ง

1.5.2 ศึกษาสภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ โดยประยุกต์แนวคิดจากกระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย การวัดผลและประเมินผลดนตรีเกณฑ์มาตรฐานสาขาและวิชาชีพดนตรีไทยและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ การกำหนดวิธีดำเนินการ การกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข การกำหนดวิธีการวัด การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การกำหนดวิธีการประเมินผล การสร้างเครื่องมือและการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน

1.5.3 ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

- 1) หมวดวิชา
- 2) ประสบการณ์ในการสอนดนตรี

ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ 10 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

อาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพไม่ได้นำมาเป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากใช้ในการทดลอง (Try Out) เครื่องมือวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย

ทักษะปฏิบัติทางดนตรีไทย หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย รวมถึงความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่สังเกตได้

ประสบการณ์ในการสอนดนตรี หมายถึง จำนวนปีในการสอนดนตรีไทยของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาปี่พาทย์ และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาดุริยางค์ไทย หมายถึง ภาควิชาที่จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยประกอบด้วยหมวดวิชาปี่พาทย์และหมวดวิชาเครื่องสายไทย

ระเบียบการประเมินผล หมายถึง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ หมายถึง วิทยาลัยนาฏศิลป์ในสังกัดสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร จำนวน 11 แห่ง คือ

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ หมายถึง พฤติกรรม การประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทย ซึ่งวัดได้จาก แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยประยุกต์ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลทักษะพิสัย การวัดผลและประเมินผลดนตรี เสนอมาตรฐานสาขาและวิชาชีพดนตรีไทยและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียน แบ่งออกเป็น 10 ด้านคือ ด้านการกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ การกำหนดวิธีดำเนินการ การกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข การกำหนดวิธีการวัด การกำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวัด การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การกำหนดวิธีการประเมินผล การสร้าง เครื่องมือและการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน

หมวดวิชา หมายถึง ส่วนของงานที่จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในภาควิชา ดุริยางค์ไทย แบ่งออกเป็น 2 หมวด คือ หมวดวิชาปี่พาทย์ และหมวดวิชาเครื่องสายไทย

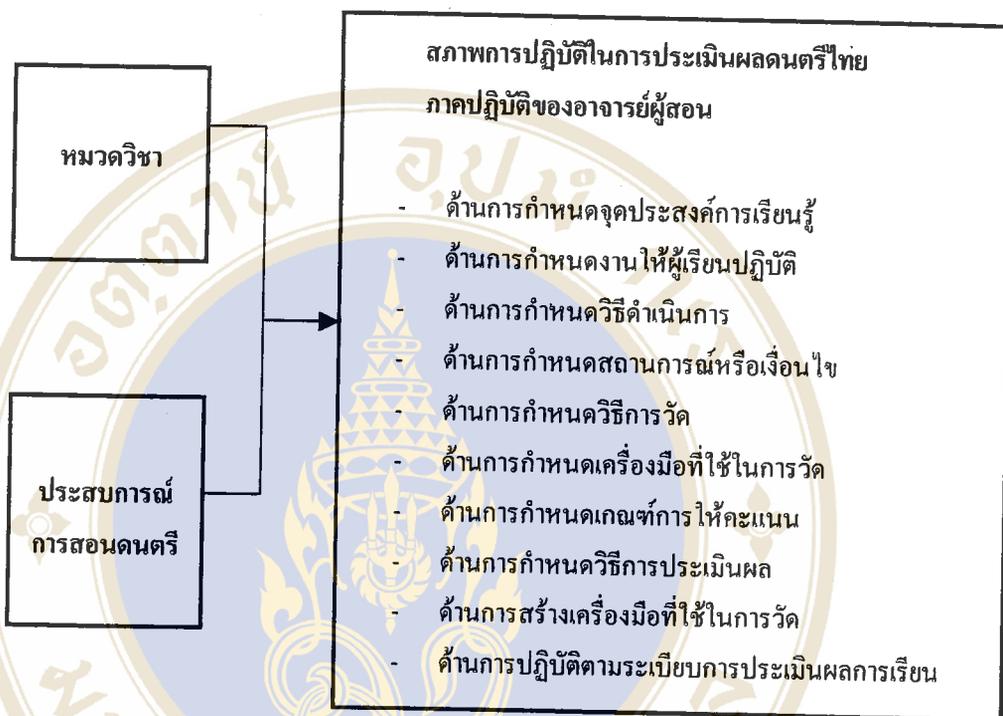
หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) หมายถึง หลักสูตรที่มีศักดิ์และสิทธิ์อยู่ในระดับเดียวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ เฉพาะหมวด ปี่พาทย์ และหมวดวิชาเครื่องสายไทย ในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง

1.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้โดยประมวลและสังเคราะห์สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) ซึ่งมีระเบียบปฏิบัติโดยยึดหลักการเดียวกันกับระเบียบการประเมินผลในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) การวัดผลและประเมินผลดนตรีตามแนวความคิดของ ฌรุทท์ สุทธิจิตต์ (2538) ซึ่งได้เสนอแนวคิดในการวัดผลและประเมินผลสอดคล้องตรงตามสาระสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ เกณฑ์มาตรฐานสาขาและวิชาชีพดนตรีไทยและกระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัยของ ภัทรานิคมานนท์ (2540)

ส่วนในการกำหนดตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนดตัวแปรอิสระไว้ คือ หมวดวิชาและประสบการณ์ในการสอนดนตรีของอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ โดยสร้างกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงรูปแบบกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังนี้

สารัตถะที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล
- 2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผล
- 2.3 ความหมายของการวัดผลภาคปฏิบัติ
- 2.4 แนวทางในการวัดผลภาคปฏิบัติ
- 2.5 เครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัย
- 2.6 การดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้
- 2.7 การจัดการศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
- 2.9 การประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
- 2.10 กระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย
- 2.11 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้การสอนดนตรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ดังนี้

อนันต์ ศรีโสภณ (2525: 2) กล่าวถึงการวัดผลว่า หมายถึงการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์เข้ากับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมที่เป็นไปตามกฎ

กิลฟอร์ด (Guilford, 1954 อ้างถึงใน อำนวย เลิศขันธ์. 2533: 5) ได้กล่าวถึงเรื่องการวัดผลว่า เป็นขบวนการที่กำหนดรายละเอียดของข้อมูล (Data) ให้เป็นตัวเลข (Number)

ส่วน ทอนไดค์ (Thorndike, 1977 อ้างถึงใน อำนวย เลิศขันธ์. 2533: 5) อธิบายความหมายของการวัดผลว่า การวัดย่อมต้องเกี่ยวข้องกับขั้นตอนทั้งสามคือ ขั้นตอนในการให้ความหมายของสิ่งที่วัดให้ชัดเจน ขั้นตอนปฏิบัติการวัดและขั้นตอนสร้างกฎเกณฑ์ในการกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่วัด

อำนวย เลิศขันธ์ (2533: 6) ให้ความหมายของการวัดผลว่า หมายถึงขบวนการที่ได้มาตรฐานที่ต้องมีเครื่องมือของการวัดเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะของสิ่งที่วัด (Objects) ผลที่ได้ออกมา จะเป็นปริมาณ (Quantity) ซึ่งก็คือตัวเลข (Number) เช่น การวัดความกว้างของโต๊ะ การวัดความร้อนของไอน้ำเดือดด้วยเทอร์โมมิเตอร์ เป็นต้น

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2528: 4) กล่าวไว้ว่า การวัดผลคือการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามกฎเกณฑ์ (Rule) ที่ตั้งไว้ การวัดผลเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เน้นที่ปริมาณเป็นตัวเลขมากกว่าการบรรยาย เนื่องจากการวัดผลด้วยปริมาณเป็นตัวเลขนั้น ให้ผลลัพธ์ที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ถ้าเครื่องมือนั้นมีมาตรฐานและผู้วัดมีความละเอียด ทำตามวิธีการวัดอย่างถูกต้องแล้ว ผู้วัดจะเป็นใครก็ตามย่อมได้ผลเท่ากัน

จากความหมายของการวัดผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. การวัดผล เป็นกระบวนการได้มาซึ่งตัวเลข จำนวน ปริมาณและคุณภาพของสิ่งที่วัด
2. การวัดผลต้องอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกต
3. การวัดผลต้องมีเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน

ฯลฯ

ความหมายของการประเมินผล

อนันต์ ศรีโสภกา (2525: 2) กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกรรมวิธีของการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการเลือกต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผล จึงจำเป็นต้องอาศัยการทดสอบและการวัด

คำว่า “การประเมินผล” เป็นขบวนการในการตัดสินใจข้อมูลที่ได้มาจากการวัดผลหรือการทดสอบอย่างมีหลักเกณฑ์ (Criterion) แล้วสรุปว่าสิ่งนั้น ดี-เลว ถ้าเป็นผลจากการสอบก็อาจตัดสินใจว่า ได้-ตก, ผ่าน-ไม่ผ่าน

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971 อ้างถึงใน เขวาคี วิบูลย์ศรี, 2528: 6) ให้ความหมายที่ค่อนข้างกว้างไว้ว่า การประเมินผลคือ กระบวนการรวบรวมและเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ช่วยในการตัดสินใจทางเลือกที่เป็นไปได้หลาย ๆ ทาง โดยความหมายดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่า “การประเมินผล” มีความหมายกว้างกว่าคำว่า “การวัดผล”

สุภาพ วาดเขียน และอรพินท์ โภชนดา (2524: 3) กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริงและการกระทำอาจขึ้นอยู่กับวิธีการวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่ส่วนมากมักจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ อย่างต่างกัน เช่น เหตุการณ์สำคัญ ๆ (Critical Incidents) ความประทับใจส่วนบุคคล (Subjective Impression) และหลักฐานอื่น ๆ เพื่อวินิจฉัยคุณค่า ติราคา หรือตัดสินชี้ขาดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้มาจากการวัดหลาย ๆ อย่าง

จากความหมายของการประเมินผลที่มีผู้กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินผลหมายถึง กระบวนการพิจารณาและตัดสินคุณค่าของข้อมูลที่ได้จากการวัด โดยเทียบกับเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ จึงเห็นได้ว่าการประเมินผลมีความหมายแตกต่างจากการวัดผล เพราะการวัดผลทำให้ทราบถึงปริมาณ ส่วนการประเมินผลเป็นการนำสิ่งที่วัดผลมากำหนดคุณค่า กระบวนการทั้งสองนั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน ดังที่ อำนวย เลิศขันธ์ (2533: 5) ได้แสดงความสัมพันธ์ของการวัดผลและประเมินผลไว้ดังนี้

การประเมินผล = ปริมาณ (ได้จากการวัดคุณลักษณะของนักเรียน นักศึกษา)+การตัดสินคุณค่า

การประเมินผล = คุณภาพ (ไม่ใช่การวัดคุณลักษณะของนักเรียน นักศึกษา)+การตัดสินคุณค่า

การวัดผลและการประเมินผลมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ และวิธีการหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้ผลจากการวัดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผล

การประเมินผลมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะผลจากการประเมินจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษาในการปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนว การประเมินหลักสูตร แบบเรียน การใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดระบบการบริหารทั่วไปของโรงเรียน การประเมินผลมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (ภัทรา นิกมานนท์, 2540: 19-20)

1. ประโยชน์ต่อครู

- 1.1 ช่วยให้ครูทราบระดับความสามารถของผู้เรียนว่าเก่งอ่อนเพียงไร เก่งอ่อนด้านใด เพื่อหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนให้ดีขึ้น
- 1.2 ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เพียงไร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีสอนที่ครูใช้ว่าเหมาะสมเพียงไร
- 1.3 ช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงไร จะได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 1.4 ช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 1.5 หากมีการจัดกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูสามารถจัดกลุ่มได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- 1.6 ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์ต่อนักเรียน

- 2.1 ทำให้นักเรียนทราบสถานะของตนเองว่าตนมีความสามารถระดับใด เก่งอ่อนวิชาใด มีความสามารถเด่น ค้อยด้านใด ทำให้สามารถพัฒนาตนเองในแนวทางที่เหมาะสมให้ดีขึ้น
- 2.2 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น ทำให้มีนิสัยในการเรียนดีขึ้น

- 2.3 ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งนักเรียนจะต้องเตรียมตัวสอบเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ จึงมีการทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอบหรือมีการซักถามทบทวนกันระหว่างเพื่อนฝูง
 - 2.4 ทำให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการเรียน เพราะก่อนประเมินผลครูจะต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนทุกครั้ง
3. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร
- 3.1 ทำให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น มาตรฐานความรู้ของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด ดีขึ้นหรือเลวลง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้
 - 3.2 ทำให้ทราบคุณภาพการสอนของครูในโรงเรียนว่ามีคุณภาพเพียงไร
 - 3.3 ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ประชาชนและผู้ปกครองทราบ
 - 3.4 ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและการดำเนินการด้านต่าง ๆ
4. ประโยชน์ด้านการแนะแนว
- 4.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
 - 4.2 ช่วยให้เห็นใจปัญหาของนักเรียนมากขึ้น
 - 4.3 ช่วยให้ครูสามารถแนะแนวทางแก้ปัญหาการเรียนและปัญหาส่วนตัวของนักเรียนได้ผลยิ่งขึ้น
 - 4.4 ช่วยในการแนะแนวทางให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนและอาชีพได้เหมาะสม
 - 4.5 ช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจเด็กของตนยิ่งขึ้น
5. ประโยชน์ด้านการวิจัย
- 5.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
 - 5.2 ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลวิจัย

2.3 ความหมายของการวัดผลภาคปฏิบัติ

เมียน ไชยสร (2529: 37) ให้ความหมายของการวัดผลงานภาคปฏิบัติว่าเป็นการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลนั้นได้ลงมือปฏิบัติการจัดการกระทำ (Manipulate or Physical Objects) โดยทางกายหรือการรับรู้ทางประสาทสัมผัส

สูนันท์ สลโกสุม (2532: 65) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดผลภาคปฏิบัติในทำนองเดียวกันว่า เป็นการทดสอบเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานได้ตามจุดมุ่งหมาย (Manipulate Objective) หรือเป็นการทดสอบเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพ (Efficient) และประสิทธิผล (Effect) ที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือจากสถานการณ์ที่ได้กำหนดขึ้น

นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่า การวัดผลภาคปฏิบัติกับความสามารถด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) มีความสัมพันธ์กัน เพราะทักษะพิสัยเป็นความสามารถพื้นฐานของการปฏิบัติงานในการทำงาน เป็นการแสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานในส่วนที่เป็นวิธีการดำเนินงาน และผลงาน ที่เกิดขึ้นสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะสะท้อนให้เห็นได้จากผลงานทักษะในการทำงานจึงเป็นคุณลักษณะที่เกิดจากความรู้ ความคิด ที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อที่สัมพันธ์กัน

การปฏิบัติงานจึงประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. การดำเนินงาน (Procedure)
2. ผลงาน (Product)

1. การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการ ตลอดจนมีเทคนิคในการปฏิบัติงานให้ประหยัดทั้งเวลา บุคลากร และงบประมาณเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย เป็นการพิจารณาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2. ผลผลิต หมายถึง ผลงานสำเร็จหรือส่วนหนึ่งของผลงานที่มีคุณภาพ ดังนั้นการวัดผลภาคปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องมีความสามารถด้านทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัยประกอบด้วย

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2540: 702) ได้กล่าวว่า การทดสอบภาคปฏิบัติต่างจากการทดสอบทักษะทางกาย การทดสอบทางกายได้แก่การตรวจสอบความสมบูรณ์ทางกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ ความคงทนแข็งแรงของกล้ามเนื้อเหล่านั้น แต่การสอบวัดภาคปฏิบัติเป็นการแสดงออกที่รวมเอาทั้งความรู้ ความคิด การแสดงทางกายและค่านิยม ความรู้สึกออกมาทั้งหมดในการสอบวัดภาคปฏิบัติ จึงเรียกว่า เพอร์ฟอร์แมนส์เทส (Performance Test) ไม่ใช่การทดสอบไซโคมอเตอร์ (Psychomotor) ซึ่งเป็นกลไกทางกายภาพเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตามการปฏิบัติก็ยังคงต้องใช้ทักษะทางกายเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอย่างหนึ่ง

2.4 แนวทางในการวัดผลภาคปฏิบัติ

การประเมินผลทักษะภาคปฏิบัติมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังที่นักวิชาการได้เสนอแนะไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2526: 90) เสนอว่า การตรวจผลงานภาคปฏิบัติควรให้คะแนนทั้ง 2 ด้าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. วิธีปฏิบัติ (Procedure or Process) ได้แก่ วิธีดำเนินการทั้งหลายของการปฏิบัติ
2. ผลของการปฏิบัติ (Product or Output) ได้แก่ สิ่งที่ได้จากการปฏิบัติ ซึ่งควรพิจารณาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

นอกจากนี้ไพศาล หวังพานิช (2526: 90-91) ได้กำหนดรายละเอียดสำหรับใช้พิจารณาวิธีปฏิบัติและผลของการปฏิบัติสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการปฏิบัติ พิจารณาจากความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ การกำหนดปริมาณของวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ การใช้วัสดุอย่างประหยัด การเลือกเครื่องมือ การใช้เครื่องมือได้ถูกต้องตามหน้าที่ ความคล่องในการใช้เครื่องมือแต่ละชนิด ขั้นตอนในการปฏิบัติ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติ ความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติ การจัดระเบียบวัสดุสิ่งของขณะปฏิบัติ การเก็บรักษาเครื่องมือและการทำงานอย่างถูกต้องตามเวลาที่กำหนดให้

2. ผลของการปฏิบัติ พิจารณาจากมิติต่าง ๆ เป็นไปตามแบบที่กำหนดให้หรือไม่ มีการต่อชิ้นส่วนอย่างเหมาะสม งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ผลงานมีความปราณีตและสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย ความถูกต้อง และจำนวนงานที่ได้

สุนันท์ สล โกลสูม (2532: 69-70) ได้กล่าวถึงแนวทางในการเลือกที่จะวัดและประเมินมีดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน ในการกำหนดงานให้แก่บุคคลใด ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของงานว่า มีวัตถุประสงค์อย่างไร รวมไปถึงเวลาในการทำ งบประมาณ วัสดุที่ใช้ และผลผลิตที่ต้องการ

2. การดำเนินงาน เป็นการกำหนดขั้นตอน หรือเทคนิควิธีการในการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนเป็นอย่างไร สามารถแสดงกระบวนการ หรือแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติในลักษณะที่สังเกตได้ หรือทำทางที่แสดงออก ผู้วัดผลงานและประเมินผล ต้องทราบว่าต้องพิจารณาเทคนิควิธีการแต่ละขั้นตอนในลักษณะใดบ้าง

3. กำหนดเงื่อนไข เป็นการกำหนดสถานการณ์ให้ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสถานการณ์ที่เหมือนกันทุกอย่าง แต่สถานการณ์ที่กำหนดให้นั้นต้องเป็นสถานการณ์ที่มีเงื่อนไขเหมือนกัน นั่นคือ ผู้ถูกประเมินจะต้องใช้ทักษะในทำนองเดียวกัน และใช้วิธีการที่คล้ายคลึงกันในการที่จะได้ผลผลิต ตลอดจนบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ดังนั้นในการกำหนดงานทุกครั้ง ต้องให้ผู้ถูกประเมินได้ทราบล่วงหน้าก่อน เพราะต้องการให้ไปศึกษาค้นคว้าขั้นตอน และวิธีการมาก่อน จุดประสงค์การสอบต้องการวัดความสามารถในการปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ แต่มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน

4. กำหนดคุณลักษณะของสิ่งที่ประเมินให้ชัดเจนว่าต้องการประเมินคุณลักษณะสำคัญใดบ้าง พร้อมทั้งอธิบายความหมายของคุณลักษณะนั้นได้อย่างชัดเจน

5. กำหนดแบบฟอร์ม และคู่มือในการประเมินที่สะดวกต่อการใช้ นั่นคือ ต้องมี แบบบันทึกคู่มือการประเมิน ในคู่มือประเมินต้องระบุจุดมุ่งหมายของงาน คุณลักษณะที่จะประเมิน ความหมายของคุณลักษณะ รวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการให้คะแนนในการประเมิน

นอกจากนี้ สุพันธ์ ศลโกสุม (2532: 68) ได้กล่าวว่า งานภาคปฏิบัติบางลักษณะ ผลผลิตและการปฏิบัติจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน นั่นคือการทำงานชนิดนั้น ๆ ไม่มีผลผลิตตกค้างอยู่ ถ้าต้องการจะดูผลผลิตนั้นจำเป็นต้องใช้การถ่ายภาพเคลื่อนไหวได้ งานลักษณะนี้ ได้แก่ การเดินรำ การร้องเพลง เป็นต้น

2.5 เครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัย

เครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัยมีหลายประเภท ที่นิยมใช้ได้แก่ การทดสอบ การสังเกต แบบสำรวจรายการ มาตรฐานประมาณค่า ซึ่งแต่ละประเภทต่างมีความเหมาะสมกับงานไม่เหมือนกัน การวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในวัตถุประสงค์หนึ่ง ๆ อาจใช้วิธีการวัดหลาย ๆ วิธีหรือวิธีเดียวก็ได้ หากการวัดโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งไม่สามารถให้ข้อมูลชัดเจนเพียงพอ ก็จำเป็นต้องใช้หลายๆ วิธีเพื่อวัดในสิ่งเดียวกัน ฉะนั้นผู้ทำหน้าที่ประเมินผลจะต้องวิเคราะห์วิธีการและเลือก เครื่องมือในการวัดได้อย่างเหมาะสม รายละเอียดของเครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัยที่ควรทราบมี ดังนี้

1. การทดสอบ (Testing)

การวัดผลด้านทักษะพิสัย สามารถใช้การทดสอบได้ทั้งการสอบปากเปล่า และสอบข้อเขียน ซึ่งมีลักษณะการใช้ต่างกันดังนี้

1.1 การสอบข้อเขียน การวัดภาคปฏิบัติมักใช้การทดสอบข้อเขียนในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) การวัดการปฏิบัติงานที่เป็นการทดลอง หรือการปฏิบัติที่คาบเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางทฤษฎีมาก เช่น วัดทักษะทางภาษา ทักษะการคิดคำนวณ เป็นต้น
- 2) กรณีที่สอนนักเรียนกลุ่มใหญ่ ผู้สอนดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ไม่มีโอกาสใกล้ชิดนักเรียนทุกคน การใช้เครื่องมือการสังเกต ทำได้ยาก
- 3) สถานการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติไม่เอื้อต่อการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน ผู้สอนไม่มีโอกาสสังเกตเห็นการทำงานของนักเรียน เช่น การให้ผู้เรียนออกไปทำงานภาคสนาม แล้วกลับมาเขียนรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 4) งานที่ให้ทำเป็นกลุ่ม แต่ต้องการวัดทักษะการทำงานเป็นรายบุคคล
- 5) งานที่ให้ทำมีความเสี่ยงต่อความเสียหายและอันตรายมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความรู้และความพร้อมก่อนให้ปฏิบัติจริง เช่น การสอบใบขับขี่ การให้ทดลองเตรียมสารเคมี เป็นต้น

1.2 การสอบปากเปล่า เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้วัดความสามารถในการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบกับ การสอบข้อเขียนแล้ว การสอบปากเปล่าจะมีความเป็นปรนัยน้อยกว่า เพราะต้องสอบเป็นรายบุคคลไม่พร้อมกัน ทำให้มีความแตกต่างกันในด้านคำถามที่ใช้ทดสอบหรือหากใช้คำถามเดียวกันก็จะทำให้คนที่สอบทีหลังมีโอกาสเตรียมตัวได้มากกว่า โดยดูแนวจากคนที่สอบก่อน แต่อย่างไรก็ตามการสอบปากเปล่ายังเหมาะกับการใช้สอบในสถานการณ์ต่อไปนี้

- 1) ต้องการตรวจสอบการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
- 2) ต้องการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติงานนั้นด้วยตนเองจริงหรือไม่
- 3) ต้องการตรวจสอบทักษะการทำงานเมื่องานที่ให้ทำมีความหลากหลายในแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มซึ่งไม่สามารถใช้ข้อสอบข้อเขียนฉบับเดียวกันได้

2. การสังเกต (Observation)

การวัดทักษะการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด คือการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงและผู้วัดผลใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกตคือ การบันทึก

ข้อมูล การใช้แบบสำรวจ (Checklist) และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การใช้การสังเกตในการวัดทักษะเหมาะสมกับสถานการณ์ต่อไปนี้

1. ผู้สอบมีโอกาสเห็นการปฏิบัติงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด
2. ต้องการวัดทักษะกระบวนการทำงานของผู้เรียน
3. ต้องการวัดพฤติกรรมการทำงานของกลุ่มหรือของบุคคล
4. ต้องการวัดคุณลักษณะของการทำงานด้านจิตพิสัย เช่น ความสนใจ ความเอาใจใส่

ต่อการทำงาน เป็นต้น

4. กลุ่มผู้เรียนมีขนาดเล็กสามารถสังเกตได้ทั่วถึง
5. มีลำดับขั้นตอนการทำงานชัดเจน
6. สามารถสังเกตพฤติกรรมหรือผลงานได้

เทคนิคการสังเกตนอกจากครูจะเป็นผู้สังเกตเองแล้ว อาจให้ผู้เรียนสังเกตกันเอง ก็ได้ ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระครู และทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ ไม่ต้องกังวลว่ากำลังถูกครูสังเกตพฤติกรรมอยู่ แต่ควรระวังเกี่ยวกับการรายงานผล อย่าให้เกิดความร่วมมือกันในการรายงานเข้าข้างตนเอง อีกประการหนึ่งผู้เรียนอาจสนใจกับการปฏิบัติงานของตนเองจนไม่ได้สังเกตการทำงานของเพื่อน

การสังเกตกันเองนั้นสามารถใช้ได้ในการทำงานของสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน เพราะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

การสังเกตมี 2 ระบบ ได้แก่

1. การสังเกตตัวอย่างพฤติกรรม ที่เป็นตัวแทนของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ซึ่งแต่ละคนย่อมมีลักษณะแตกต่างกัน การสุ่มตัวอย่างพฤติกรรมที่ดีต้องไม่กำหนดเวลาสังเกตที่แน่นอนตายตัว แต่เป็นการสังเกตโดยสุ่มเวลา (Time Sampling) สุ่มสถานที่ซึ่งจะให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. การสังเกตระบบมาตรฐาน (Standard Observation System) การสังเกตระบบนี้ผู้สังเกตจะกำหนดสถานการณ์ในการสังเกตให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทุกคนที่ถูกสังเกตจะถูกจัดให้อยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกัน ซึ่งทำให้สามารถควบคุมสถานการณ์หรือตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตเปลี่ยนไป เป็นการทำให้พฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตเป็นระบบแบบแผนอย่างเดียวกัน สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้มากกว่าที่จะปล่อยให้ไปไปตามปกติ

หลักการสังเกตที่ดี

1. สังเกตและให้ความสนใจเรื่องที่กำลังสังเกตเท่านั้น
2. สังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมาย ไม่ใช่ดูไปเรื่อย ๆ
3. สังเกตอย่างพินิจพิเคราะห์จนเข้าใจรายละเอียด
4. มีการจดบันทึกสิ่งที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสังเกตไว้อย่างครบถ้วน
5. ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตต้องตรวจสอบจนมั่นใจ ซึ่งทำได้หลายอย่าง เช่น หลายคนเห็นตรงกัน สังเกตหลายครั้งได้ผลตรงกัน หรือใช้เครื่องมืออื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย (ภัทรา นิคมานนท์, 2540: 183-185)

นอกจากนี้ผู้สอนควรทำความเข้าใจร่วมกันก่อนการสังเกต เพราะกระบวนการในการสังเกตนี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการวัดผลและประเมินผลดนตรีปฏิบัติ ดังนั้นนักการศึกษาด้านดนตรีศึกษาได้เสนอเทคนิค และข้อเสนอแนะในการเตรียมก่อนการสังเกตดังนี้

1. ศึกษาลักษณะของห้องเรียน และการฝึกปฏิบัติ
2. จุดใหญ่ร่วมกันในการสังเกต
3. วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนในครั้งนั้น
4. ทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตที่จัดทำขึ้นเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปประกอบการพิจารณาในการประเมินผล (Doerksen, 1990: 29)

เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกตมีหลายประเภท ได้แก่ แบบสำรวจรายการ (Checklist) การบันทึก (Record) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) เป็นต้น

3. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นเครื่องมือสำรวจรายการพฤติกรรมหรือสิ่งที่น่าสนใจว่าเกิดขึ้นหรือไม่ สิ่งที่เกิดขึ้น ใช่/ไม่ใช่ ถูก/ไม่ถูก มี/ไม่มี เป็นต้น ในบางกรณีอาจใช้ตรวจสอบลำดับของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นว่ามีลำดับก่อน-หลัง ของพฤติกรรมใดอย่างไร การตรวจสอบรายการในลักษณะนี้จะทำให้มองเห็นภาพรวมของการปฏิบัติงานได้ดี

ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการที่มีการบันทึกรายการข้อบกพร่อง
แบบวัดทักษะ การสืบข้อค้น

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง ให้ขีด ✓ ในช่องผลการประเมิน และขีด ✓ หน้าข้อรายการบกพร่องที่เกิดขึ้น

1. ความเหมาะสมของทำนอง	ข้อบกพร่อง
☐ ดี	☐ ลำตัวไม่ตรง
☐ พอใช้	☐ นั่งก้มหน้า
☐ ปรับปรุง	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
2. การสีเข้ากับจังหวะ	
☐ ดี	☐ สีไม่ตรงจังหวะ
☐ พอใช้	☐ จังหวะไม่สม่ำเสมอ
☐ ปรับปรุง	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
3. คุณภาพเสียง	
☐ ดี	☐ เสียงเพี้ยน
☐ พอใช้	☐ เสียงไม่ชัดเจน
☐ ปรับปรุง	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

เครื่องมือนี้เหมาะกับการวัดเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของงาน ในส่วนของข้อคิดเห็นเพิ่มเติม อาจบันทึกภาพรวมทั่วไปเกี่ยวกับทักษะที่ต้องปรับปรุง รวมทั้งทักษะที่นักเรียนมีดีเด่นเป็นพิเศษ เพื่อการพัฒนาที่ดียิ่ง ๆ ขึ้น

กรณีที่ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการปรับปรุงอย่างเดียว ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์การผ่าน แต่ถ้าใช้เป็นแบบประเมินด้วยก็ควรกำหนดเกณฑ์ไว้เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงทักษะของนักเรียน ดังนั้น เกณฑ์การตัดสินผ่าน/ไม่ผ่านอาจไม่มีความจำเป็น

4. **มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)** เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะที่จัดระดับคุณภาพไว้อย่างต่อเนื่อง เครื่องมือแบบมาตราประมาณค่าให้รายละเอียดข้อมูลค่อนข้างมาก เพราะนอกจากจะวัดว่า นักเรียนทำอะไรได้/ไม่ได้แล้ว ยังบอกระดับคุณภาพของการกระทำหรือผลงานได้ด้วย รูปแบบของเครื่องมือมาตราส่วนประมาณค่ามีหลายประเภท คือ

- **มาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข** เป็นเครื่องมือที่ใช้ตัวเลขแสดงระดับของความสามารถหรือคุณภาพหรือระดับความเห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย
- **มาตราส่วนประมาณค่าแบบกราฟ** เป็นเครื่องมือที่ใช้คำคุณศัพท์ เช่น สูง ปานกลาง ต่ำ เป็นต้น แทนระดับความสามารถหรือคุณภาพที่ต้องการ
- **มาตราส่วนประมาณค่าพรรณนา** เป็นเครื่องมือที่มีคำอธิบายแสดงพฤติกรรมที่ปฏิบัติ
- **มาตราส่วนประมาณค่าแบบเทียบคุณภาพกับตัวอย่างงาน** เป็นเครื่องมือที่นำงานที่ต้องการประเมินไปเปรียบเทียบกับงานทั้งหมดที่จัดเรียงอันดับคุณภาพของงานไว้แล้ว

**ตัวอย่างมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข
แบบประเมินการปฏิบัติต่อเครื่องดนตรี (ระนาด)**

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง เขียน รอบตัวเลขที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียน (5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = ปานกลาง 2 = พอใช้ 1 = ยังใช้ไม่ได้)

กระบวนการ

1. จับไม้ระนาดแบบปากไก่	5	4	3	2	1
2. การสงมือ	5	4	3	2	1
3. การกรอ	5	4	3	2	1

ผลงาน

1. เกิดเสียงโต	5	4	3	2	1
2. ทำให้เกิดเสียงชัดเจนไพเราะ	5	4	3	2	1
3. ทำให้เกิดเสียงยาว	5	4	3	2	1

เกณฑ์การผ่าน

ได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าระดับ 4

ตัวอย่างมาตราส่วนประมาณค่าแบบพรรณนา

แบบประเมินการคิดจะเข้เสียงทิงนอย

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง เขียน รอบข้อความที่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานของนักเรียน

1. นักเรียนคิดจะเข้เสียงทิงนอยได้ดีเพียงไร

น้ำเสียงชัดเจนถูกต้อง
ตามวิธีบังคับให้เกิดเสียง
และจังหวะ

คิดถูกต้องตามจังหวะ
แต่ขาดความชัดเจน

คิดไม่ถูกจังหวะ
น้ำเสียงไม่ชัดเจนและ
ไม่ถูกต้องตามวิธีบังคับ
ให้เกิดเสียง

ตัวอย่างมาตราส่วนประมาณค่าแบบกราฟ

แบบประเมินการบรรเลงระนาดเอก

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง ให้ขีด ✓ หลังข้อความที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียน

การปฏิบัติงาน

1. การสำรวจความพร้อมและ
ปรับเครื่องดนตรีก่อนบรรเลง	ดีมาก	ดี	ปานกลาง ✓	ต่ำ	ต่ำมาก
2. วิธีตีระนาดเอก	ดีมาก ✓	ดี	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก
3. ความแม่นยำของทำนองหลัก	ดีมาก	ดี	ปานกลาง ✓	ต่ำ	ต่ำมาก
4. ความแม่นยำตามลักษณะการตีระนาดเอก
พร้อมด้วยแนวการดำเนินทำนองและจังหวะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ต่ำ ✓	ต่ำมาก

ความสนใจ

1. ตั้งใจปฏิบัติงาน	สม่ำเสมอ	บ่อย ✓	เป็นครั้งคราว	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
2. ขยันฝึกซ้อม	สม่ำเสมอ	บ่อย	เป็นครั้งคราว ✓	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย

หมายเหตุ เมื่อประเมินรายชื่อแล้ว ให้โยงเส้นต่อเนื้อระหว่างข้อของผลการประเมิน เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ชัดเจนขึ้น (ดังตัวอย่างเส้นประ)

ตัวอย่างมาตราส่วนประมาณค่าแบบผสม คือ แบบตัวเลขแบบกราฟ
แบบประเมินการบรรเลงระนาดทุ้ม (สำรวจความพร้อมและการปรับเครื่องดนตรีก่อนการบรรเลง)

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง ให้เขียน รอบตัวเลขมาตรวัด 10 ระดับตามรายการต่อไปนี้

1. รางระนาดทุ้ม	รางตั้งตรง	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	รางตั้งเอียงและโคลง
2. ลูกระนาดทุ้ม	ไม่ชิดติดกัน	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	ลูกชิดติดกัน
3. ผืนระนาดทุ้ม	เอียงลาดมาทางผู้ตีเล็กน้อย	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	เอียงลาดมาก
4. ไม้ตี	ผ้าพันไม้ฉีกหรือหลุดร่อน	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	ผ้าฉีกขาดและหลุดร่อน

6. แบบระเบียบเหตุการณ์ (Anecdotal Record) ไม่มีรูปแบบเครื่องมือที่กำหนดไว้ชัดเจน เป็นการบรรยายพฤติกรรมข้อเท็จจริง ที่สังเกตเห็น โดยแยกส่วนที่เป็นความคิดเห็นหรือข้อวิจารณ์ของผู้สังเกตไว้ต่างหาก วิธีการสังเกตมักเป็นแบบไม่เป็นทางการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540: 104)

ตัวอย่างระเบียบเหตุการณ์

ชื่อนักเรียน.....(ผู้ถูกสังเกต)...

เหตุการณ์ที่แสดงว่านักเรียนทำได้ดีขึ้น มีพัฒนาการ หรือชอบ/ซาบซึ้ง

วัน เวลา สถานที่	เหตุการณ์ที่เกิด	ข้อคิดเห็น
10 กรกฎาคม 2536. เวลา 13.40 น. ชั่วโมงดนตรี	ค.ณ. มิ่งขวัญ เอาขลุ่ยมาอวดแล้วพูดอย่างภาคภูมิใจว่าเก็บเงินค่าขนมเพื่อซื้อขลุ่ยเล่มใหม่	มิ่งขวัญสนใจเล่นดนตรี และชอบเป่าขลุ่ยเป็นพิเศษ

วิธีสร้าง โดยสร้างแบบฟอร์มที่มีรายละเอียดหรือหัวข้อเกี่ยวกับผู้ถูกสังเกตวันเวลา สถานที่ ที่ทำการสังเกต เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การแปลความหมาย หรือข้อคิดเห็นประกอบของผู้สังเกต

วิธีใช้

1. บันทึกสิ่งที่สังเกตเห็น โดยไม่ได้เตรียมรายการสังเกตไว้ล่วงหน้า ผู้สังเกตต้องไวต่อเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่เห็นว่าควรค่าแก่การบันทึกหรือเป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้

2. การบันทึกต้องเป็นไปในลักษณะการบันทึกข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่เป็นข้อวิจารณ์วินิจฉัยของผู้สังเกต ถ้าต้องการแสดงข้อคิดเห็น ข้อสังเกตของผู้สังเกตก็ควรแยกส่วนนี้ออกต่างหากจากการบันทึกพฤติกรรม

3. ทำการบันทึกหลาย ๆ ครั้งอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลมีความหมายและมีความชัดเจน

4. ทำการสรุปผลเมื่อสังเกตหลายครั้งจนได้ข้อมูลเพียงพอ

5. เครื่องมือวัดชนิดนี้ใช้ได้ดีกับการสังเกตเรื่องพัฒนาการของนักเรียนหรือเรื่องความรู้สึก

6. ควรใช้เพื่อการหาข้อปรับปรุงแก้ไข มากกว่าที่จะใช้เพื่อการประเมินตัดสินผล

7. **แบบรายงานตนเอง (Self Report)** เป็นเครื่องมือประเภทแบบตรวจรายการแบบมาตราประมาณค่า และแบบประเมินพฤติกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต เครื่องมืออีกชนิดหนึ่งที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติได้แก่ แบบรายงานตนเอง เครื่องมืออื่น ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ประเมินเป็นผู้ใช้เครื่องมือ ส่วนแบบรายงานตนเอง ผู้ปฏิบัติเป็นผู้ใช้เครื่องมือ ส่วนใหญ่นิยมใช้ในการวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย รูปแบบเครื่องมืออาจเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราประมาณค่า หรือให้เขียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน

การใช้ผลจากแบบรายงานตนเอง มักควบคู่กับข้อมูลจากการสังเกตเพื่อเปรียบเทียบตรวจสอบผล หรือใช้เพื่อการหาข้อปรับปรุงแก้ไขมากกว่าที่จะใช้เพื่อการประเมินผล

2.6 การดำเนินการประเมินผลการเรียน

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของการกระทำใด ๆ ในที่นี้คือการตัดเกรดและการตัดสินผลการเรียน การตัดเกรด หรือการให้ระดับผลการเรียน เป็นการดำเนินงานขั้นสุดท้ายของกระบวนการเรียนการสอน คือการประเมินผลรวบยอด ซึ่งจะต้องดำเนินการเมื่อการเรียนการสอนได้สิ้นสุดลง ผู้สอนต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา นอกจากนี้ในการตัดเกรดที่ผู้สอนมีเสรีภาพทางวิชาการ ก็จะต้องยึดหลักวิชาเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ

เกณฑ์และเทคนิคที่ใช้ในการประเมินผล มี 2 ประการคือ

1. การอิงกลุ่ม (Norm Reference)
2. การอิงเกณฑ์ (Criterion Reference)

การอิงกลุ่ม ได้แก่การประเมินผลยึดเอากลุ่มเป็นหลัก กล่าวคือ การที่ผู้เรียนจะเก่ง-อ่อน หรือปานกลางจะยึดเอาจากคะแนนของกลุ่มนั้นเป็นหลักในการพิจารณาโดยเฉพาะจะคำนึงถึงโค้งปกติเป็นหลักสำคัญและในการประเมินผลแบบนี้ มักนิยมเปลี่ยนแปลงคะแนนที่ก่อน แล้วจึงนำไปตัดเกรดซึ่งเป็นผลจากการประเมิน ส่วนจะได้เกรดอย่างไร แค่นั้น ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของครู แต่จะได้แค่นั้นขึ้นอยู่กับคุณธรรมประจำใจของครูเป็นสำคัญ

การอิงเกณฑ์ ได้แก่การประเมินผลโดยยึดเอาเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ เป็นหลักพิจารณา ถ้าผู้เรียนสามารถทำงานได้ตามเกณฑ์ก็ผ่าน ถ้ายังไม่ครบเกณฑ์ก็ต้องทำให้ครบให้ได้จึงจะผ่านชั้น หรือเลื่อนชั้นได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงกลุ่มจะเก่งอ่อนอย่างไร (เสริม ทศศิริ. 2540: 24-25)

กลุ่มต่าง ๆ ที่นิยมก็ได้แก่การกำหนดเป็นจุดหมายเชิงพฤติกรรม กล่าวคือในการเรียนวิชาหนึ่งนั้น ครูจะตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นข้อ ๆ ขณะที่ครูสอนก็จะตรวจสอบไปเรื่อย ๆ ว่าผู้เรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้วหรือยัง ถ้ายังขาดข้อใด ก็จะต้องสอนจนผู้เรียนสามารถผ่านเกณฑ์ที่วางไว้ ก็เป็นอันบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการเรียนการสอนในลักษณะนี้ นักเรียนอาจจบการศึกษาได้เร็วหรือช้า แล้วแต่ความสามารถของเด็กแต่ละบุคคล (พิตร ทองซัน. 2539: 1)

นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินผลอาจจะใช้สองเกณฑ์ควบคู่กันไปได้ในบางโอกาสตามที่ผู้สอนเห็นว่าสมควร และยุติธรรมกับการประเมินผลในครั้งนั้น ๆ ข้อสำคัญคือผู้สอนควรวางเกณฑ์การประเมินผลก่อนที่จะมีการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อความยุติธรรมของผู้เรียน ไม่ควรกำหนดเกณฑ์หลังจากการทดสอบไปแล้ว (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2538: 179)

2.7 การจัดการศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์แบ่งระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนทางดนตรี ออกเป็น 3 ระดับด้วยกัน คือ

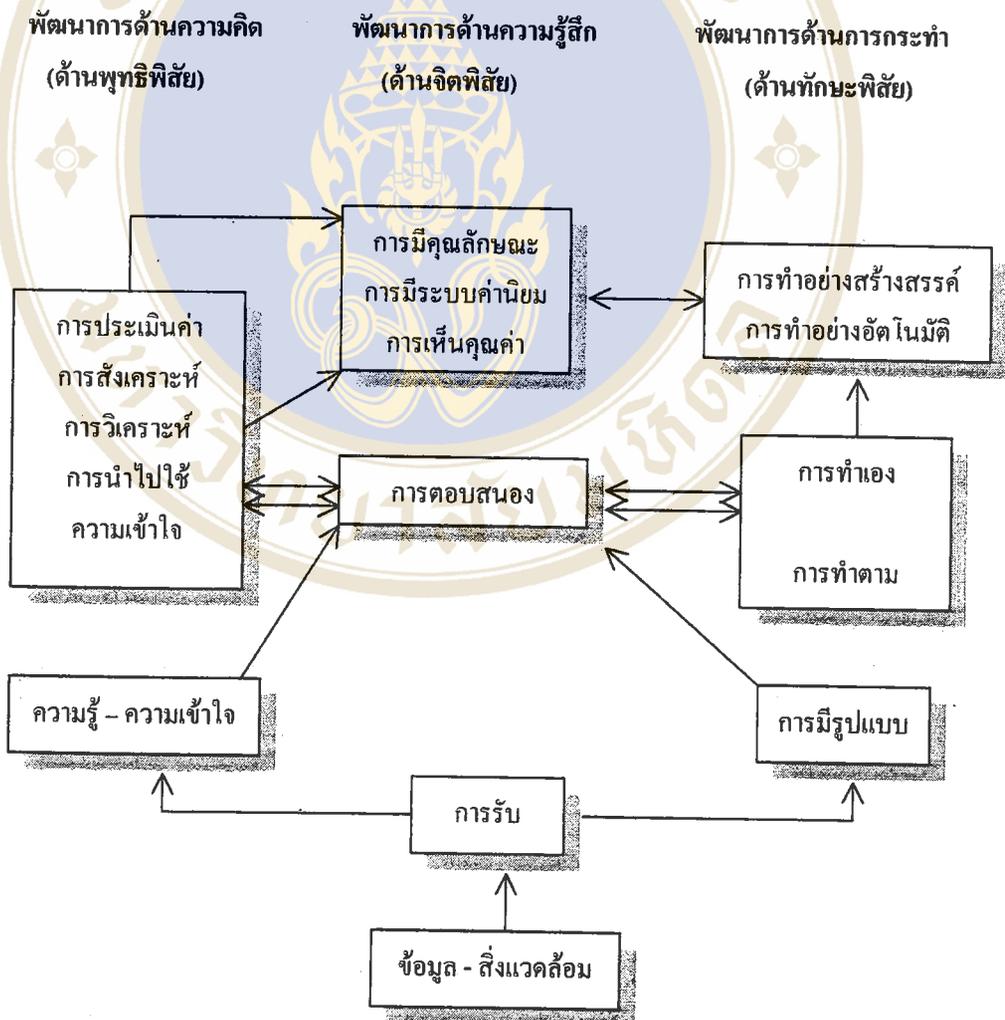
1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น ใช้หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) เป็นหลักสูตรที่เทียบเท่ากับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ทุกประการ มุ่งเน้นกระบวนการทางด้านความคิดและการปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต มีความรู้ มีคุณธรรมและมีทักษะเฉพาะด้านนาฏศิลป์ ดนตรีอย่างเพียงพอ หลักสูตรนี้ใช้ระยะเวลาเรียน 6 ภาคเรียนหรือ 3 ปีการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535: คำนำ)
2. ระดับนาฏศิลป์ขั้นกลาง ใช้หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) เป็นหลักสูตรที่เทียบเท่ากับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ทุกประการ เป็นหลักสูตรต่อจากหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้นที่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการด้านความคิดและการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ใช้ระยะเวลาเรียน 6 ภาคเรียนหรือ 3 ปีการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535: คำนำ)
3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง ใช้หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นสูง พุทธศักราช 2527 เทียบเท่ากับหลักสูตรระดับอนุปริญญา เป็นหลักสูตรวิชาชีพพิเศษต่อเนื่องจากหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นกลาง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะวิชาชีพศิลปะด้านนาฏศิลป์ ดนตรีทั้งไทยและสากลที่สูงยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเน้นคุณลักษณะและประสบการณ์ของการเป็นครู เพื่อใช้ประกอบอาชีพศิลปินและครูสอนศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในโอกาสต่อไป ใช้ระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2537: คำนำ)

2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

พฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัย เป็นพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา จิตพิสัย เป็นพฤติกรรมด้านอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ และทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมทางการปฏิบัติ จุดมุ่งหมายทางการศึกษานั้นมุ่งเน้นพัฒนาบุคคลทั้ง 3 ด้านไปพร้อม ๆ กัน นั่นคือ บุคคลที่พึงประสงค์ทางการศึกษามีลักษณะเป็นผู้มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด มีสุขภาพจิตดี มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดี และเป็นผู้มีความคล่องแคล่วในเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลนั้นจะต้องกระทำไปพร้อม ๆ กัน ไม่สามารถจะแยกทำทีละด้านได้ โดยโครงสร้างของพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านแล้วจะมีส่วนสัมพันธ์กันทั้งในลักษณะส่งเสริมและตัดทอนกัน (ภัทรา นิคมานนท์. 2540: 57)

พฤติกรรมทั้งสามด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แท้จริงแล้วมิได้แยกจากกัน โดยเด็ดขาด โดยเฉพาะด้านทักษะพิสัยและพุทธิพิสัย เพราะความสามารถในการปฏิบัติต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจเป็นพื้นฐาน ถ้าผู้ปฏิบัติมีพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยในระดับยิ่งสูงเท่าไร ก็สามารถแสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยในระดับสูงขึ้นไปเท่านั้นและหากปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยขั้นสูงสุด การพัฒนาที่สมบูรณ์จึงจำเป็นต้องพัฒนาพฤติกรรมทั้งสามด้านอย่างประสานสัมพันธ์กัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540: 75)

จากความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านดังกล่าวสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 การพัฒนาพฤติกรรมทั้งสามด้านอย่างประสานสัมพันธ์

2.9 การประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลฉบับปัจจุบัน ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้กำหนดให้มีการประเมินผล 2 ประเภทคือ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน และการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน มีรายละเอียดและหลักการดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน ควรกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการเรียน การสอน หรือเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยย่อย เมื่อครูพบว่าผู้เรียนคนใดมีความสามารถไม่ถึงเกณฑ์ของแต่ละจุดประสงค์ ครูควรได้ศึกษาว่าผู้เรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องใด แล้วจัดสอนซ่อมเสริมให้ แล้วจึงประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง

การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน จะมีการประเมิน 2 ระยะคือ

1.1 การประเมินผลก่อนเรียน (Pre - Evaluation) เป็นการประเมินในช่วงก่อนการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ลักษณะของผู้เรียน และปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของนักเรียน กระบวนการหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการประเมินก่อนเรียนจึงประกอบด้วยการใช้ข้อมูลหรือผลการเรียนในอดีต ทะเบียนประวัติของนักเรียน ความคิดเห็นของครูที่เคยสอนนักเรียนมาแล้ว ข้อมูลจากฝ่ายแนะแนวโรงเรียน ความคิดเห็นจากผู้ปกครอง และถ้าครูต้องการจะวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน ครูก็อาจสร้างแบบทดสอบที่มุ่งเฉพาะพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนได้ ข้อมูลจากการประเมินก่อนเรียน นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อครูในการจัดกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียนแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการศึกษานิสิตและนักวิจัย เพื่อจะได้นำกลับไปสู่การวางแผนการศึกษา ปัญหาการเรียนการสอน และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องด้วย

วัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลก่อนเรียน คือ

- 1) เพื่อเป็นข้อมูลให้ครูรู้จักนักเรียนแต่ละคนก่อนสอน
- 2) เพื่อให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง ได้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็งของตน
- 3) เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน

4) เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกครู เลือกวิธีการสอน อุปกรณ์การสอน และเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับนักเรียน

5) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการแนะแนวนักเรียนแต่ละคน และนักเรียนเป็นกลุ่ม

6) เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบผลการเรียนระยะก่อน – หลังเรียน

1.2 การประเมินระหว่างเรียน (Formative Evaluation) การประเมินระหว่างเรียนเป็นการประเมินในระหว่างที่กำลังมีการเรียนการสอน เป็นการประเมินเป็นระยะ ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน เพื่อครูจะได้นำมาใช้ในการวัดผลของกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทันเวลา วิธีการวัดผลการเรียนในช่วงนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบจุดอ่อนและจุดแข็งของนักเรียน ถ้าครูต้องการจะตรวจสอบว่านักเรียนคนใดยังไม่เข้าใจในบทเรียนที่สอน ครูก็อาจใช้ข้อสอบวัดความเข้าใจในบทเรียนนั้น ๆ และถ้าพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจครูก็สามารถจะย้อนกลับมาสอนใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนที่จะเรียนบทเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการประเมินระหว่างเรียน คือ

- 1) เพื่อเป็นข้อมูลปรับปรุงการสอนของครู
- 2) เพื่อติดตามพัฒนาการเป็นระยะ ๆ ของนักเรียน
- 3) เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง
- 4) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับการสอนหน่วยต่อไป
- 5) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินหลังเรียน

2. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) การประเมินหลังเรียนเป็นการประเมินหลังจากที่เรียนมาครบตามที่วางแผนไว้และต้องการจะทราบว่านักเรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้หรือไม่และนักเรียนสมควรจะขึ้นชั้นใหม่ได้หรือยัง การประเมินหลังเรียนจึงเป็นการนำข้อมูลจากการวัดผลการเรียนของนักเรียนมาประมวลเพื่อตัดสินใจตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ กระบวนการวัดผลหลังเรียนจึงต้องเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่ระบุไว้ เช่น เนื้อหาทั้งหลักสูตร อีกทั้งต้องมีคุณสมบัติที่จะจำแนกนักเรียนที่เรียนไม่ครบตามหลักสูตรออกจากผู้ที่เรียนครบแล้ว แต่มีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ผ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการเรียนนี้ จึงต้องเป็นเครื่องมือที่มีความ

ครอบคลุมในเนื้อหา และต้องไม่ยากหรือง่ายเกินไป ผลการประเมินหลังเรียนนอกจากจะช่วยครูตัดสินใจเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนแล้ว ยังนำไปใช้ในการระบุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนตามเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเดียวกันได้อีกด้วย นอกจากนี้ผลการเรียนของนักเรียนที่ใช้อันดับคะแนน (Grade) เป็นตัวบ่งชี้ นั้น ยังนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการระบุจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าพบว่า ยังไม่สอดคล้องกัน นักวิชาการ นักวิจัย ผู้บริหาร ตลอดจนศึกษานิเทศก์ ต้องมาประชุมกันเพื่อศึกษาหาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไข ประโยชน์ข้อสุดท้ายของผลประเมินหลังเรียนก็คือ เป็นข้อมูลให้ครูนำไปใช้เพื่อวางแผนการสอนนักเรียนในชั้นต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์สำคัญ คือ

- 1) เพื่อสรุปผลการเรียนของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง
- 2) เพื่อสรุปมาตรฐาน (Standards) การศึกษา
- 3) เพื่อออกใบรับรอง (Certification)
- 4) เพื่อสะท้อนผลการสอนให้กับครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 5) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนในชั้นต่าง ๆ
- 6) เพื่อเป็นข้อมูลให้กับฝ่ายแนะแนวโรงเรียน
- 7) เพื่อเป็นข้อมูลก่อนเรียนของครูและนักเรียนในชั้นถัดขึ้นไป

(อุทุมพร จามรมาน และสมหวัง พิธิยานุรักษ์, 2540: 719-722)

2.10 กระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย

ภัทรา นิคมานนท์ (2540: 179-182) ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัยว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ ก่อนสอนครูต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนว่า เมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดลงแล้ว ผู้เรียนควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ที่มิลักษณะดังนี้

- 1.1 เขียนในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้
- 1.2 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดอย่างครบถ้วน เขียนชัดเจนทั้งส่วนที่เป็นสถานการณ์ พฤติกรรมและเกณฑ์การประเมิน

การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของการวัดผลด้านทักษะพิสัย ใช้หลักเดียวกันกับการเขียนวัตถุประสงค์พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัย ความแตกต่างอยู่ที่พฤติกรรมและสถานการณ์ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติจริง ในวัตถุประสงค์จึงมีการระบุลักษณะงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ และสภาพการณ์ที่ผู้สอนต้องเตรียมเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานนั้น ๆ

2. กำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ การเรียนการสอนภาคปฏิบัตินั้นครูต้องมีการวางแผนงานอย่างดีเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ และพยายามหมุนเวียนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทุกขั้นตอน ปริมาณงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ และควรคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียน ไม่ให้ปฏิบัติงานที่ง่ายหรือยากเกินไป

ลักษณะงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติควรมีลักษณะดังนี้

- 2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
- 2.2 มีความยากง่ายพอเหมาะกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตามสมควรแก่ศักยภาพ
- 2.3 ใช้เวลาในการปฏิบัติที่เหมาะสม ไม่ควรมอบหมายงานที่ต้องใช้เวลาทำงานมากกว่าเวลาที่กำหนดให้เรียน ผลงานควรเสร็จสิ้นในภาคเรียน

3. กำหนดวิธีดำเนินการ ครูผู้สอนควรทำเป็นใบงานที่มีความละเอียด และชัดเจนเพียงพอที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ ใบงานควรมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 กำหนดวิธีปฏิบัติงานว่า ทำที่ไหน ทำในลักษณะใด เป็นงานกลุ่มหรือรายบุคคล
- 3.2 กำหนดขอบข่ายของการทำงานได้แก่ลักษณะของงานที่ต้องการให้ทำ วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้หรือไม่อนุญาตให้ใช้ คำชี้แจงหรือข้อตกลงในการทำงาน

4. กำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การวัดการปฏิบัติที่จะใช้ได้ผลดี ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่จริง แต่หากไม่สามารถปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ อาจทำได้โดยการจำลองสถานที่ที่คล้ายคลึงกับสถานที่จริงให้ปฏิบัติแทน เช่น จำลองห้องเรียนของนักศึกษาให้เป็นห้องเรียนระดับชั้นประถม เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติด้านการสอน จำลองห้องเรียนเป็นเวทีการแสดง เป็นต้น

ในบางครั้งนอกจากจะหาสถานที่ปฏิบัติงานจริงไม่ได้แล้วยังไม่อาจสร้างสถานการณ์จำลองได้ด้วย หากเป็นเช่นนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องใช้การวัดด้วยแบบทดสอบในห้องเรียนแทน

อย่างไรก็ตามการวัดในสถานการณ์จริงให้ผลการวัดที่น่าเชื่อถือที่สุด รองลงมาคือ การวัดในสถานการณ์จำลอง การวัดโดยการใช้แบบทดสอบให้ผลการวัดน่าเชื่อถือน้อยที่สุด

5. กำหนดวิธีการวัด การวัดภาคปฏิบัติกระทำได้หลายวิธีดังนี้

5.1 การให้เขียนตอบ การวัดประเภทนี้เหมาะกับการวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติจริง เพื่อตรวจสอบทักษะความสามารถในงานที่ทำ ตลอดจนตรวจสอบขั้นตอนของการปฏิบัติจริง เช่น การสอบข้อเขียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องกฎจราจรก่อนทดสอบภาคสนาม การทดสอบความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการตัดเสื้อผ้าก่อนลงมือตัดผ้าจริง เป็นต้น

5.2 การสร้างสถานการณ์จำลอง ผู้วัดอาจจัดเตรียมสถานการณ์จำลองที่มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง เช่น การจำลองสนามฝึกหัดขับรถให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การจำลองหอประชุมเป็นเวทีการแสดง เป็นต้น

5.3 การวัดผลงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง การวัดผลงานนั้นส่วนใหญ่มักจะพิจารณาจากชิ้นส่วนของงานที่ผู้เรียนส่ง เช่น รายงานผลการทดลอง ผลงานตัดลายมือ บทประพันธ์ที่แต่งขึ้น การอ่านทำนองเสนาะ ผลการประดิษฐ์งานฝีมือ เป็นต้น

6. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การวัดภาคปฏิบัติที่ดีผู้สอนต้องเตรียมหาเครื่องมือที่มีความเหมาะสมเพื่อใช้ในการวัด ซึ่งมีหลายประเภท ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรม แบบบันทึกพฤติกรรม ฯลฯ การวัดภาคปฏิบัติ บางครั้งอาจต้องใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่าง สำหรับการวัดผลงานใดงานหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่ผู้วัดกำหนด

สิ่งที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งในการวัดภาคปฏิบัติ คือการกำหนดตัวผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานของผู้เรียน การวัดภาคปฏิบัติบางครั้งอาจได้ข้อมูลจากเพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อนที่ทำงานในกลุ่ม หรือจากผู้ที่น่าผลงานไปใช้ก็ได้

7. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ได้แก่

7.1 การกำหนดสัดส่วนของคะแนนระหว่างกระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Product)

7.2 กำหนดรายละเอียดที่ต้องพิจารณาให้คะแนนในส่วนของกระบวนการ และผลผลิต เช่น ในส่วนของ กระบวนการ สิ่งที่จะพิจารณาให้คะแนน

อาจได้แก่ ขั้นตอนในการทำงาน การเลือกใช้อุปกรณ์ ความคล่องแคล่วในการทำงานและประสิทธิผลของการทำงาน ในส่วนของผลผลิต อาจพิจารณาถึงประโยชน์ ความงดงาม ความคงทน ความถูกต้อง และประสิทธิภาพ (Effective) ของผลผลิต

8. การกำหนดวิธีการประเมินผล การประเมินผลภาคปฏิบัติมีหลายระบบ ระบบที่สำคัญมีดังนี้

8.1 ระบบการประเมินแบบให้เกรด ซึ่งอาจแบ่งเป็น A B C D E หรือดีมาก ดี ปานกลาง ค่อนข้างดี ควรปรับปรุง การประเมินระบบนี้เป็นที่นิยมกันมาก เพราะมีความสะดวกในการดำเนินการและเข้าใจง่ายในการรายงานผล

การวัดผลด้านทักษะพิสัย มีจุดเน้นที่ต้องการตรวจสอบว่าผู้เรียนปฏิบัติงานได้อยู่ในระดับที่พึงพอใจหรือไม่เพียงไร

8.2 การประเมินผลต้องมีการกำหนดกรอบอ้างอิง เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพในการปฏิบัติงานของผู้เรียน กรอบอ้างอิงมี 3 ประเภท ได้แก่

- 1) การเปรียบเทียบระดับความสามารถกับเพื่อนในกลุ่ม เพื่อบอกกันว่าใครมีความสามารถเหนือใคร เรียกว่า **การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม**
- 2) เปรียบเทียบระดับความสามารถกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อทราบว่าผู้เรียนและผู้สอนควรปรับปรุงจุดบกพร่องที่จุดใดคุณภาพของผลงานดีเพียงพอแล้วหรือยัง จัดเป็น **การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์**
- 3) การประเมินเพื่อเปรียบเทียบระดับพัฒนาการของตนเอง โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานกับทักษะและความสามารถเดิมที่มีอยู่ก่อน เพื่อทราบความก้าวหน้าของตนเอง เรียกว่า **การประเมินแบบอิงตนเอง**

9. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การสร้างเครื่องมือวัดทักษะพิสัยมีขั้นตอน ดังนี้

9.1 การวางแผนสร้างเครื่องมือ ได้แก่ การศึกษาหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แล้วเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อสามารถวัดได้

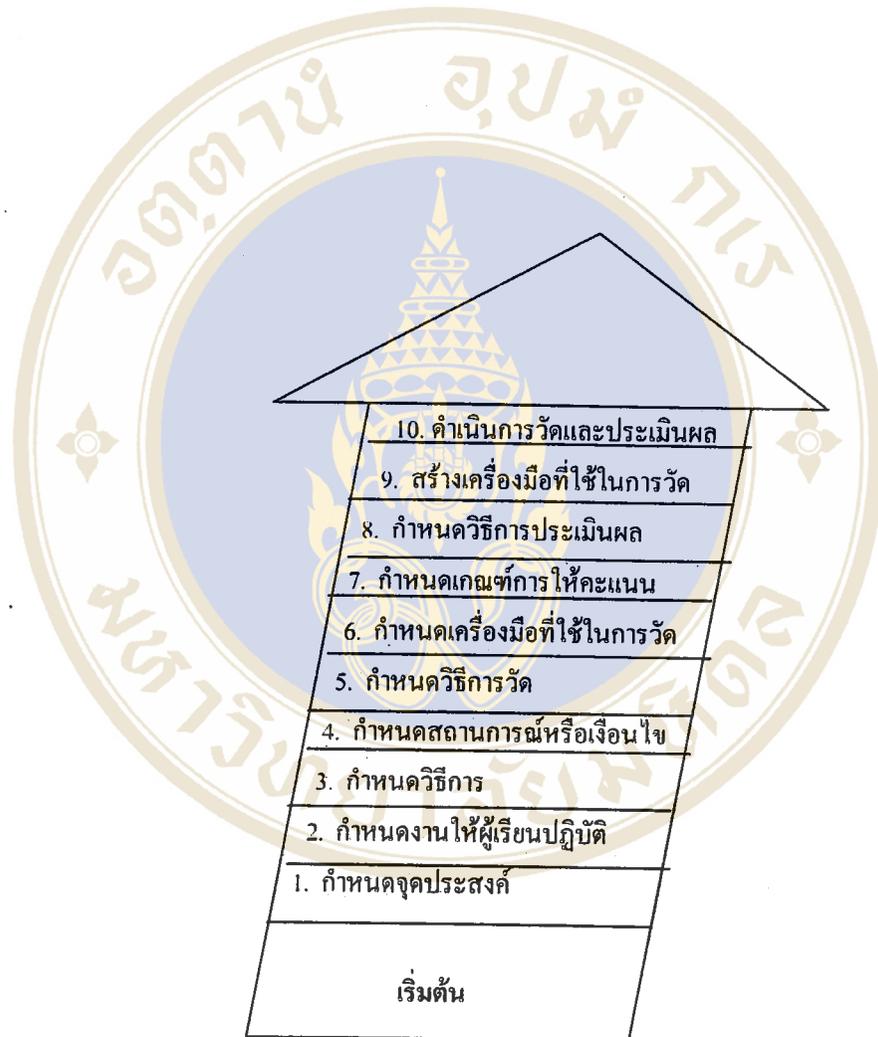
9.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือ หลักสำคัญของการดำเนินการสร้างเครื่องมือ คือ การกำหนดวิธีการวัดคุณลักษณะ และเลือกเครื่องมือที่เหมาะสม สำหรับใช้วัดคุณลักษณะนั้น ๆ รวมทั้งการกำหนดวิธีการตรวจให้ คະแนน

9.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ก่อนนำเครื่องมือไปใช้วัดผลควร ได้มีการตรวจสอบและวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือเสียก่อน จน แน่ใจว่าเครื่องมือนั้นมีคุณลักษณะที่สำคัญของเครื่องมือที่ดี คือมีความ เทียงตรง และเชื่อมั่นได้

9.4 สร้างคู่มือการใช้เครื่องมือ เพื่อให้ผู้นำเครื่องมือไปใช้สามารถปฏิบัติได้ ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของผู้สร้างเครื่องมือ และทำให้ผลจากการวัดมี ความเที่ยงตรงเชื่อถือได้จึงควรสร้างคู่มือการใช้เครื่องมือประกอบด้วย

สามารถสรุปการประเมินผลด้านทักษะพิสัย ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 กระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย

2.11 การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนดนตรี

เนื่องจากดนตรีเป็นวิชาที่มีทั้งเนื้อหา ทักษะ และสัมพันธ์กับทัศนคติแนวคิดของผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับความซาบซึ้งในดนตรี การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนดนตรี จึงใช้ทั้งการวัดผลและการประเมินผลควบคู่กันไป การประเมินผลในส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะ จะใช้การวัดผล ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนการวัดทัศนคติ แนวคิด ความซาบซึ้งในดนตรี จะใช้การประเมินผล ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนดนตรี ดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภทดังนี้

1) การประเมินผลเนื้อหาดนตรี

องค์ประกอบดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา และลักษณะของเสียง หรือวรรณคดีดนตรี ซึ่งได้แก่ บทเพลง ประวัติดนตรีเหล่านี้ จัดเป็นเนื้อหาดนตรี เป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรี สามารถประเมินได้โดยใช้แบบทดสอบ ครูควรประเมินทั้งทางด้านความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ ความเข้าใจ การนำความรู้ที่มีไปใช้ รวมถึงการคิดวิเคราะห์ด้วย อาจใช้การสัมภาษณ์ หรือสอบปากเปล่า ซึ่งเป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่ง แต่ค่อนข้างเสียเวลา

2) การประเมินผลทักษะดนตรี

ดนตรีเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง แม้ว่าการบรรเลงเพลงเดียวกันผู้เรียนแต่ละคน ย่อมจะมีลีลาของตนเอง การวัดผลควรจะวัดทักษะทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนั้นควรแบ่งหัวข้อการวัดผลออกเป็น 2 ลักษณะ คือเกี่ยวกับความสามารถในทักษะการเล่นเครื่องดนตรี และคุณภาพของการปฏิบัติ

การประเมินผลทักษะดนตรีสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ คือการปฏิบัติรายบุคคล และการปฏิบัติเป็นกลุ่ม โดยทั่วไปแล้วการประเมินผลภาคปฏิบัติ มักจะมุ่งเน้นไปสู่การปฏิบัติรายบุคคลมากกว่า แต่ในบางโอกาสก็อาจกระทำเป็นกลุ่มเล็ก 4-5 คนได้ ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการวัดผลครั้งนั้น และควรที่จะประเมินครบทุกลักษณะ เช่น ทักษะการฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน และการสร้างสรรค์

3) การประเมินผลทัศนคติทางดนตรี

ทัศนคติทางดนตรีเกี่ยวข้องกับบรรณนิยมนิยมความชอบ ความมีสุนทรีย์และความซาบซึ้ง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ อารมณ์ พฤติกรรมของผู้เรียนอาจจะแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัด หรือไม่แสดงออกในรูปของพฤติกรรมก็ได้

วิธีประเมินผลจึงแตกต่างกันไปจากสองลักษณะดังกล่าวมา วิธีการที่ใช้มักได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงทัศนคติที่มีต่อดนตรี การประเมินผล ลักษณะนี้ควรกระทำสม่ำเสมอ ในรูปของการประเมินเป็นระยะระหว่างเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2538: 165, 174, 176)

การวัดผลและประเมินผลดนตรีที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้และปรับปรุงใช้ในการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาทางดนตรีไทย ทักษะการเล่นเครื่องดนตรีไทย ตลอดจนการวัดทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย ซึ่งในการประเมินแต่ละหัวข้อ มีรายละเอียดแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของหัวข้อ

สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงในการวัดผลและประเมินผลดนตรีแต่ละครั้งคือ ความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ หรือวิธีการที่จะใช้เก็บข้อมูล ซึ่งก็คือการวัดผล ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ในเรื่องการสร้างเครื่องมือเป็นอย่างดี ควรให้การประเมินผลเป็นไปโดยความยุติธรรม และถูกต้องตามความจริงที่สุด ทั้งนี้เพราะผลจากการประเมินจะเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถของผู้เรียนรวมไปถึงประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนด้วย

สำหรับเกณฑ์ประเมินการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยซึ่งเป็นการวัดผลและประเมินผลทางด้านทักษะนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ คือการประเมินวิธีการ และการประเมินการบรรเลงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย

1. การประเมินวิธีการ เป็นการประเมินครอบคลุมในด้านการสำรวจความพร้อม และการปรับเครื่องมือ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ฝึกหัดดนตรีไทยมีความเข้าใจในส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องมือ สามารถแก้ไขปัญหาและปรับปรุงจุดบกพร่องที่สำคัญอันเกิดขึ้นกับเครื่องมือในแต่ละปัญหา พื้นฐานความเข้าใจปัญหาดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานเครื่องดนตรีไทยต่อไปในอนาคต

2. การประเมินวิธีการบรรเลง เป็นการประเมินกลวิธีบรรเลงตามความยากง่ายของเกณฑ์แต่ละขั้น ลักษณะเช่นนี้ยังไม่เคยมีปรากฏในการประเมินและการสอนดนตรีไทย การศึกษาดนตรีไทยปัจจุบันยังเป็นไปในลักษณะการเลียนแบบการบรรเลงจากครูผู้ฝึกหรือฝึกจากโน้ต ซึ่งดนตรีไทยไม่เคยมีสัญลักษณ์กำหนดกลวิธีต่าง ๆ ไว้ การจำแนกความยากง่ายในกลวิธีบรรเลงของแต่ละเครื่องดนตรี และการกำหนดวิธีประเมิน โดยเฉพาะในขั้นพื้นฐานตั้งแต่เริ่มต้นการฝึกหัด จะช่วยให้ ผู้ศึกษาดนตรีไทยเข้าใจและนำไปประยุกต์ต่อไปในการบรรเลงเพลงต่าง ๆ เมื่อมีความชำนาญและรอบรู้มากขึ้นได้เป็นอย่างดี

การประเมินแต่ละเครื่องดนตรี

1. การสำรวจความพร้อมและปรับเครื่องดนตรีก่อนบรรเลง
2. ทำนอง
3. ทำจับเครื่องดนตรี
4. วิธีการบรรเลง

การประเมินการบรรเลงตามเกณฑ์

5. ความแม่นยำของทำนองหลัก
6. ความแม่นยำตามลักษณะการบรรเลงของแต่ละเครื่องมือ พร้อมด้วยแนวการดำเนิน

ทำนองและจังหวะ

7. คุณภาพเสียง และรสมือ
8. การแปลทำนอง
9. จิตความสามารถ และสุนทรีย์
10. การดูแลรักษาเครื่องดนตรีภายหลังการบรรเลง

ทั้งนี้ หัวข้อการประเมินไม่ได้เรียงลำดับตามขั้นตอนการวิเคราะห์งานของแต่ละเครื่องมือ แต่เรียงลำดับหัวข้อตามลักษณะการประเมินจากขั้นต่ำไปหาขั้นสูง

การประเมินการบรรเลงรวมวง

ในการบรรเลงรวมวง จะประเมินในหัวข้อต่อไปนี้

4. ภาพรวมของการบรรเลง
5. การประเมินเฉพาะเครื่องมือ
 1. ภาพรวมของการบรรเลง
 - 1.1 ผู้นำนักเสียงมีความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างกัน
 - 1.2 ส่วนที่ใช้ในการบรรเลงรวมวงต้องสัมพันธ์กลมกลืน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเพลงนั้น ๆ
 - 1.3 ใช้กลวิธีในการบรรเลงสอดคล้องเหมาะสมตามกาลเทศะของการบรรเลงและตามหน้าที่ของเครื่องมือนั้น ๆ
 - 1.4 สวม แต่ง และสอดแทรกการขับร้อง และการบรรเลงได้เหมาะสม
 - 1.5 กลมกลืน สอดคล้องตามแนวและจังหวะของบทเพลง และการบรรเลงของวงนั้นๆ

2. การประเมินเฉพาะเครื่องดนตรี

- 2.1 ดำเนินทำนองด้วยกลวิธีที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับจุดประสงค์การบรรเลงรวมวงในเพลงนั้น ๆ
- 2.2 ใช้กลวิธีเพื่อการตกแต่งได้เหมาะสมตามกาลเทศะและสถานการณ์ของการบรรเลงรวมวง
- 2.3 ใช้สำนวนไม่ก่อให้เกิดสำนวนที่ขัดแย้งกับหลักการดำเนินการบรรเลงรวมวง
- 2.4 การดำเนินการบรรเลง ต้องไม่ปรากฏลักษณะการรุก หรือถ่วงแนวขณะบรรเลงรวมวง
- 2.5 แสดงประสิทธิภาพในการแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2538: 55-57)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิพย์วัลย์ ใจทหาร (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา “ปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาระหว่างครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และประสบการณ์มากกว่า 5 ปีขึ้นไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 256 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.75 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่า “ที” (t-test) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสุขศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา คือการใช้แบบทดสอบปรนัย การให้นักเรียนอธิบาย ถาม-ตอบ ในชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด สังเกตจากการอภิปราย การมีส่วนร่วมในกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมสุขภาพ การรักษาสุขภาพของนักเรียน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การให้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล

2. ปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีปัญหามากด้านทัศนคติ การปฏิบัติ และกระบวนการวัดและประเมินผล แต่ด้านความรู้มีปัญหาน้อยในระดับน้อย

3. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ๆ ระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ของครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และมากกว่า 5 ปี โดยส่วนรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นราย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี มีปัญหาการวัดและประเมินผลแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี ในข้อที่ว่า ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิเคราะห์ข้อสอบแบบปรนัย โดยครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี มีปัญหามากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี

ทัศนัย อายุเจริญ (2534: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาถึง “สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในด้านเป้าหมาย นโยบาย การส่งเสริม และการสนับสนุนของผู้บริหาร การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ทำการเก็บข้อมูลกับผู้บริหาร ครูผู้สอนทั้งใน และนอกเวลาเรียน นักเรียนที่เรียนทั้งใน และนอกเวลาเรียน รวมทั้งมีแบบสังเกตการสอนของครูด้วย

ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนดนตรีไทยของครูพบว่า ครูให้นักเรียนปฏิบัติจริงเป็นกลุ่ม ส่วนครูที่สอนนอกเวลาเรียน มีการตั้งเกณฑ์ประเมินผลการเรียนเครื่องดนตรีไทย

ประทีน พงศ์อิศวานันท์ (2529: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524” กลุ่มตัวอย่างคือครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 512 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโดยส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม

2. ครูส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดเตรียมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลตามระเบียบการประเมินผลยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือ เอกสาร วารสาร และสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผล แบบทดสอบที่วิเคราะห์แล้ว แบบทดสอบที่จัดทำร่วมกัน โดยกลุ่ม โรงเรียน และสถิติหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมโดยฝ่ายวัดผลของโรงเรียน

3. ครูส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดเตรียมด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวัดผลและประเมินผล การจัดประชุมให้ครูได้เตรียมการวางแผนและปรึกษาปัญหาในเรื่องการวัดผลและประเมินผล การเผยแพร่ความรู้ต่อครูผู้สอนให้เข้าใจหลักการและวิธีการประเมินผล การเรียนตามระเบียบการประเมิน การประสานงานระหว่างแผนกทะเบียนวัดผลกับครูผู้สอน การนิเทศก์และการติดตามผลจากกลุ่มโรงเรียน และการนิเทศก์และติดตามผลจากกรมวิชาการ มีการจัดกระทำในลักษณะนาน ๆ ครั้ง

4. โดยเฉลี่ยครูโดยส่วนรวมปฏิบัติเกี่ยวกับการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้องในระดับปานกลาง

5. โดยเฉลี่ยครูมีปัญหาปานกลางในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ในเรื่อง

- 5.1 การประเมินพัฒนาการทางเจตคติ จริยธรรม และบุคลิกภาพ
- 5.2 การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 5.3 การประเมินผลก่อนเรียน
- 5.4 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 5.5 การประเมินผลแบบรวมสรุป
- 5.6 การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์
- 5.7 การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 5.8 การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพฤติกรรม
- 5.9 การสร้างข้อสอบ
- 5.10 การสอนซ่อมเสริม
- 5.11 การจัดสอบแก้ตัว
- 5.12 การวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบ

6. ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการและการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ในเรื่อง การประเมินด้านเจตคติ จริยธรรมและบุคลิกภาพ การประเมินก่อนเรียนการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดสอบแก้ตัว การกำหนดให้เรียนรายวิชาที่ 3 ไม่ได้ถ้าตกในรายวิชาที่ต่อเนื่อง 2 รายวิชาแรก แต่ไม่เห็นด้วยกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบแก้ 0 ได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ในแง่ของหลักการ ครูยังเห็นด้วยกับการประเมินผลเป็นรายจุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนซ่อมเสริมและการแก้ ร

7. ความคิดเห็นของครูต่อหลักการ กับความคิดเห็นของครูต่อการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลและแนวปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกข้อ

เพียงใจ แคนเจริญไพศาล (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาการประเมินผลทักษะภาคปฏิบัติในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร” โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการประเมินผลภาคปฏิบัติในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร เครื่องมือคือแบบสอบถาม สำหรับครูผู้สอนวิชา วิทยาศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการประเมินผลทักษะภาคปฏิบัติของครูส่วนใหญ่กำหนดจุดประสงค์ด้วยตนเอง โดยนำทบทวนจากหนังสือเรียนมาใช้เป็นแบบสอบภาคปฏิบัติ วัดผลทักษะภาคปฏิบัติโดยวิธีสังเกต ดำเนินการวัดผลในระหว่างที่มีการเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติการทดลองได้ครั้งละ 5 คน ให้คะแนนด้วยตนเอง โดยให้คะแนนวิธีการปฏิบัติมากกว่าผลของการปฏิบัติและกำหนดอัตราส่วนระหว่างคะแนนภาคปฏิบัติกับคะแนนภาคทฤษฎีไว้ 20 : 80

2. ปัญหาการประเมินผลสำหรับครูวิทยาศาสตร์ที่เคยประเมินผลประสบปัญหาในระดับปานกลาง ครูที่ไม่เคยประเมินผล ประสบปัญหาซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่ประเมินผลทักษะอยู่ในระดับปานกลาง

มาลียา กองสุข (2534: บทคัดย่อ) ทำการศึกษา “ความคิดเห็นของครูศิลปะในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูศิลปะในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในด้านการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การสร้างแบบทดสอบ วิธีการประเมินผล การตัดสินผลการเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนครูศิลปะในเรื่องการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษาโดยบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นจากครูศิลปะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 110 ฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSSX-Statistical Package for the Social Science X) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และข้อเสนอแนะในรูปแบบความเรียงตามลำดับความถี่ของจำนวนผู้ตอบ

ผลการวิจัยได้พบว่า ครูศิลปะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 อยู่ในระดับเห็นด้วยในทุก ๆ ด้าน ดังต่อไปนี้คือ (1) การปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล (2) การสร้างแบบทดสอบ (3) วิธีการ

ประเมินผล (4) การตัดสินผลการเรียน (5) การส่งเสริมและสนับสนุนครูศิลปะในเรื่องการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปศึกษาโดยบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ครูศิลปะมีข้อเสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิดที่สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ (1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำคู่มือการประเมินผลให้แก่ครูศิลปะอย่างทั่วถึง (2) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดทำเอกสาร ตำราเรียน และคู่มือครู ให้แก่ครูศิลปะได้ใช้เตรียมการประเมินผลล่วงหน้าอย่างเพียงพอ (3) กลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่มควรจัดทำธนาคารข้อสอบ (4) ครูศิลปะควรเน้นวิธีการประเมินผลภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี (5) ครูศิลปะไม่ควรตัดสินให้ผลการเรียน “0” หรือ “ตก” ในกรณีที่นักเรียนมีความตั้งใจปฏิบัติงานพอสมควรแล้ว (6) ศึกษานิเทศก์ควรแนะนำครูศิลปะในด้านวิธีการประเมินผล การเขียนข้อทดสอบ และการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล (7) ศึกษานิเทศก์ควรจัดอบรมสัมมนาให้แก่ครูศิลปะ โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้คำปรึกษาแนะนำ (8) ศึกษานิเทศก์ควรนิเทศก์และติดตามประเมินผลการปฏิบัติการประเมินผลของครูศิลปะทุกภาคเรียน

วิชา เชาวศิลป์ (2540: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาถึง “พฤติกรรมการสอนวิชาปฏิบัติดนตรีสากลของอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาปฏิบัติดนตรีสากลของอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏกรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของนักศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี ของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม, บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา, พระนคร และสวนสุนันทา ในภาคเรียนที่ 1/2540 โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลดนตรี คือความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลของอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏดังกล่าวอยู่ในระดับมากทั้งหมด ทั้งนี้ข้อพฤติกรรมที่อยู่ในระดับมากคือ ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการฝึกเพื่อแก้ตัว ส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับต่ำคือ วิธีการทดสอบ

อารีวรรณ ผลโพธิ์ (2530: บทคัดย่อ) ทำการศึกษา “วิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาระหว่างครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ และในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามถามครูพลศึกษาที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งสองประเภทดังกล่าวในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 50 โรงเรียน รวม 150 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 144 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.00 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา

คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยค่าที (t-test) และนำเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษาทุกคนทำการวัดและประเมินผลการเรียนในทุกด้านยกเว้นทางด้านสมรรถภาพทางกาย ซึ่งวัดเพียงร้อยละ 61.8 เท่านั้น โดยครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีอัตราส่วนในการให้คะแนนในแต่ละครั้งในแต่ละด้านดังนี้คือ ด้านความรู้ร้อยละ 20 ด้านทักษะร้อยละ 60 ด้านทัศนคติร้อยละ 10 และด้านคุณธรรมร้อยละ 10 แต่เมื่อจำแนกตามการให้คะแนนในแต่ละด้านของครูพลศึกษาแล้ว พบว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ให้คะแนนด้านความรู้ร้อยละ 20 ให้คะแนนด้านทักษะร้อยละ 60 ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทัศนคติ และด้านคุณธรรมให้ด้านละร้อยละ 10

สำหรับขอบข่ายในการวัดและประเมินผลการเรียนในแต่ละด้านนั้น ด้านความรู้ส่วนใหญ่วัดในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการเล่น ระเบียบข้อบังคับ กฎ กติกาในการเล่น ประวัติความเป็นมา ประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของวิชาที่เรียน ด้านทักษะส่วนใหญ่วัดในเรื่องเกี่ยวกับทักษะส่วนบุคคล ด้านสมรรถภาพทางกายส่วนใหญ่วัดในเรื่องเกี่ยวกับความคล่องแคล่วว่องไว ความเร็ว การทรงตัว กำลัง และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ด้านทัศนคติส่วนใหญ่วัดในเรื่องเกี่ยวกับความสนใจ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น การแต่งกาย และการมาเรียนตรงตามเวลา และด้านคุณธรรมนั้นส่วนใหญ่วัดในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ความมีน้ำใจนักกีฬา ความรับผิดชอบ ความร่วมมือ ความเสียสละ และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เมื่อเปรียบเทียบวิธีการดำเนินการดำเนินการวัดและการประเมินผลการเรียนระหว่างครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาลแล้ว โดยส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นการวัดทางด้านทักษะในวิชายืดหยุ่น และทางด้านคุณธรรม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนข้างต้นที่ได้นำมาเสนอนั้น เป็นการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น เป็นการศึกษาถึงวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ศึกษาปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียน ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการวัดผลและประเมินผล และศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีภาคปฏิบัตินั้น คงมีเพียงงานวิจัยของ ศิลปชัย กงตาล (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “การวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ” ผลการวิจัย พบว่า

1. ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติของอาจารย์คนตรีในสถาบันราชภัฏ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสถาบันเป็น

รายชื่อ พบว่า กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานได้มีความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลสูงกว่าสถาบันราชภัฏรัตนโกสินทร์ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2. สภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติของอาจารย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสถาบันเป็นรายชื่อ พบว่า กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานได้มีสภาพการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีสูงกว่ากลุ่มสถาบันราชภัฏทักษิณ และกลุ่มสถาบันราชภัฏทวารวดี ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

3. ปัญหาของการวัดผลและประเมินผลโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง

4. ความต้องการในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติของอาจารย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

5. อาจารย์คนตรีในสถาบันราชภัฏ เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในเรื่องเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์การสอนดนตรี วุฒิการศึกษาทางดนตรี กับการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติในด้านความเข้าใจ สภาพ ปัญหา และความต้องการ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

จากแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ได้กล่าวไปแล้ว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และประยุกต์แนวคิดทฤษฎีตามกระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัยของ ภัทรา นิคมานนท์ (2540) ซึ่งได้แก่ ด้านการกำหนดจุดประสงค์ ด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ ด้านการกำหนดวิธีการ ด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข ด้านการกำหนดวิธีการวัด ด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ด้านการกำหนดวิธีการประเมินผล ด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ประมวลและสังเคราะห์สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) แนวคิดในการวัดผลและประเมินผลดนตรีของ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2538) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยได้ ทั้งส่วนของเนื้อหาทางดนตรี ทักษะการเล่นเครื่องดนตรีไทยและการวัดทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษาอีกแนวคิดหนึ่งคือ เกณฑ์มาตรฐานสาขาและวิชาชีพดนตรีไทยของสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2538) ซึ่งได้กล่าวถึงเกณฑ์ประเมินการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย ซึ่งเป็นการวัดผลและประเมินผลทางด้านทักษะ จากการสังเคราะห์และประยุกต์ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรตามเพื่อศึกษาถึงสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ออกเป็น 10 ด้าน

ในส่วนของตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้คือ หมวดวิชาและประสบการณ์การสอนดนตรี นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มีการศึกษาถึงอิทธิพลของตัวแปรดังกล่าวในการวัดผลและประเมินผลทักษะในสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น พลศึกษา (อารีวรรณ ผลโพธิ์. 2530) วิทยาศาสตร์ (เพียงใจ แคนเจริญไพศาล. 2534) สุขศึกษา (ทิพย์วัลย์ ใจทหาร. 2539) ศิลปะ (มาลียา กองสุข. 2534) ฯลฯ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษากับสาขาวิชาทางดนตรีไทย ซึ่งมีรูปแบบในการเรียนการสอน รวมถึงการวัดผลและประเมินผลที่เฉพาะทาง ซึ่งในการสังเคราะห์และประยุกต์ทฤษฎีในการศึกษารุ่นนี้ ได้เสนอเป็นรูปแบบกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังได้แสดงไว้ในแผนภูมิที่ 2

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคณตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพหุศาสตร์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนคณตรีไทยภาคปฏิบัติ ภาควิชาดุริยางค์ไทย เฉพาะหมวดวิชาปีพหุศาสตร์และหมวดวิชาเครื่องสายไทย ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนภูมิภาค รวม 11 แห่ง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 114 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพของการประเมินผลคณตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) และ แบบเติมข้อความ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในด้านการประเมินผลคณตรีไทยภาคปฏิบัติ ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในด้านการกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ การกำหนดวิธีดำเนินการ การกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข การกำหนดวิธีการวัด การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การกำหนดวิธีการประเมินผล การสร้างเครื่องมือ และการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียน

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended)

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษาทั่วไป และด้านดนตรี กระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัย รวมทั้งศึกษาระเบียบการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ รวมทั้งอาศัยประสบการณ์การสอนของผู้วิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. เสนอร่างแบบสอบถามต่อประธาน และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจและแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ในด้านความถูกต้องตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ภาษา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติในวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้ด้วย เนื่องจากต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ จึงได้ตัดจำนวนประชากรดังกล่าวตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้จำนวนอาจารย์ทั้งหมด 10 คน นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัทซ์ (Cronbach) ซึ่งเป็นการวัดความสอดคล้องภายในได้ขนาดสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.8 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถยอมรับได้ (ประคอง กรรณสูต, 2528: 42-44, 54-55) จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้จริงกับประชากร

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดลในการออกหนังสือแนะนำตัวและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ถึงผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ และผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 11 แห่งเพื่อขอความอนุเคราะห์ความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนในภาควิชา

คูริยางค์ไทย เฉพาะหมวดวิชาปีพาทย์ และหมวดวิชาเครื่องสายไทยที่สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง ด้วยการนำแบบสอบถามไปแจกและรวบรวมเก็บด้วยตนเองทั้ง 11 แห่ง

3.5 วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่เป็นรายข้อ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในด้านการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ
 - 2.1 สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนทั้ง 2 หมวดวิชาโดยใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26 – 4.00 หมายความว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัตินั้นๆ ทุกครั้ง
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.25 หมายความว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัตินั้นๆ บ่อยครั้ง
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76 – 2.50 หมายความว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัตินั้นๆ น้อยครั้ง
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.75 หมายความว่า อาจารย์ผู้สอนไม่มีการปฏิบัติในเรื่องนั้นเลย
 - 2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติตามตัวแปร โดยใช้สถิติ t-test ดังนี้
 - 2.2.1 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาปีพาทย์ และเครื่องสายไทย
 - 2.2.2 ประสบการณ์ในการสอนดนตรี ได้แก่ ประสบการณ์ตั้งแต่ 1-5 ปี และประสบการณ์ในการสอนดนตรีมากกว่า 5 ปีขึ้นไป
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและความคิดเห็นในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ โดยแจกแจงความถี่เป็นรายข้อและค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) (ประกอบ กรรณสูต, 2528: 66)

$$\mu = \frac{\sum fX}{\sum f}$$

เมื่อ μ แทน คะแนนเฉลี่ยของประชากร
 f แทน ความถี่
 $\sum fX$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
 $\sum f$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่าจำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2525: 56)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร
 μ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
 N แทน ขนาดประชากร

4. ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่าง (t - test) (ล้วน สายยศ. 2538: 102)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2)^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	N_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	N_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5. ค่าสถิติที่ใช้หาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัทซ์ (บุษวณา เหลืองอังกูร. 2535: 12-13)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum_{i=1}^k S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อแทนความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนประชากร
df	แทน	ค่าแห่งความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติ t
n.s.	แทน	การไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = .05$

4.2 การเสนอผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ
2. สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 2.1 สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนเป็นรายด้าน และทั้ง 10 ด้าน
- 2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน โดยแบ่งจำแนก ดังนี้

2.2.1 หมวดวิชา

2.2.2 ประสิทธิภาพการสอนดนตรี

3. ความเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติจากแบบสอบถามปลายเปิด

1. สถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทย นำเสนอในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทย จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	68	59.65
หญิง	46	40.35
อายุ		
20-24 ปี	7	6.14
25-29 ปี	31	27.19
30-34 ปี	30	26.32
35-39 ปี	29	25.44
40 ปีขึ้นไป	17	14.91
หมวดวิชา		
ปี่พาทย์	52	45.61
เครื่องสายไทย	62	54.39
ประสบการณ์การสอนดนตรี		
1-5 ปี	38	33.33
มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	76	66.67
วุฒิการศึกษาทางดนตรี		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	30	26.32
ปริญญาตรี	81	71.05
ปริญญาโท	3	2.63

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทย จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
การได้เรียนวิชาวัดผลและประเมินผลการศึกษา		
เคย	89	78.07
ไม่เคย	25	21.93
การได้เรียนวิชาวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ		
เคย	35	30.70
ไม่เคย	79	69.30
การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา		
เคยเข้ารับการอบรม	29	25.44
เคยเข้ารับการสัมมนา	11	9.65
ไม่เคย	74	64.91
การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ		
เคยเข้ารับการอบรม	11	9.65
เคยเข้ารับการสัมมนา	9	7.89
ไม่เคย	94	82.46

จากตารางที่ 1 พบว่า อาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติในวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นเพศชาย(ร้อยละ 59.65) มากกว่าเพศหญิง(ร้อยละ 40.35) ทั้งนี้ส่วนมาก(ร้อยละ 27.19)มีอายุระหว่าง 25-29 ปี รองลงมาคือ(ร้อยละ 26.32)มีอายุระหว่าง 30-34 ปี (ร้อยละ 25.44)มีอายุระหว่าง 35-39 ปี และ(ร้อยละ 14.91)มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อาจารย์จำนวนน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 20-24 ปี (ร้อยละ 6.14)

อาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติอยู่ในหมวดวิชาปีที่พาทย์(ร้อยละ 45.61)และอยู่ในหมวดวิชาเครื่องสายไทย(ร้อยละ 54.39)

วุฒิการศึกษาทางด้านดนตรีของอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่(ร้อยละ 71.05)มีวุฒิปริญญาตรี รองลงมา(ร้อยละ 26.32)มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทมีเพียง(ร้อยละ 2.36)

อษกรษส่วนหฬญ(รฬยลษ 66.67)มฬประสภกรณฬนฬการสอนคนตรฬนฬวฬทยลษนฬภฏศฬลป มษกกวฬ 5 ปฬขฬนฬไปและ(รฬยลษ 33.33)มฬประสภกรณฬนฬการสอนคนตรฬนฬวฬทยลษนฬภฏศฬลป 1-5 ปฬ

อษกรษส่วนหฬญ(รฬยลษ 78.07)เคยเรฬนฬวฬษษวฬผลและประเมฬนฬผลกรศฬกษษ ในขณะทฬ (รฬยลษ 69.30)มฬเคยเรฬนฬวฬษษวฬผลและประเมฬนฬผลคนตรฬฬทยภษคฬภฏบฬตฬ สวณกรขฬรฬบกรอสรม หรือสัมนษเกฬวทฬกษกรษวฬผลและประเมฬนฬผลกรศฬกษษนฬนฬ อษกรษส่วนหฬญ(รฬยลษ 64.91)มฬเคย ขฬรฬบกรอสรมหรือสัมนษ เช่นเคยทฬกษนฬกษกรขฬรฬบกรอสรมหรือสัมนษเกฬวทฬกษกรษวฬผลและ ประเมฬนฬผลคนตรฬฬทยภษคฬภฏบฬตฬมฬอษกรษผู้สอน(รฬยลษ 82.46)ทฬมฬเคยขฬรฬบกรอสรมหรือ สัมนษ

2. สภษกรภฏบฬตฬของอษกรษผู้สอนนฬการประเมฬนฬผลคนตรฬฬทยภษคฬภฏบฬตฬ ขฬงแบ่ง ออกเป็น 2 ส่วน ดังนฬ

2.1 สภษกรภฏบฬตฬนฬการประเมฬนฬผลคนตรฬฬทยภษคฬภฏบฬตฬของอษกรษ ผู้สอนเป็นรษยดษนฬ และทฬง 10 ดษนฬ ตามลษดับตามดษรษทฬ 2

ดษรษทฬ 2 คษลษลษและคษเบฬยงเบนมษตรฐษนฬของสภษกรภฏบฬตฬนฬการประเมฬนฬผลคนตรฬฬทย ภษคฬภฏบฬตฬของอษกรษผู้สอนเป็นรษยดษนฬ และรวม 10 ดษนฬ

สภษกรภฏบฬตฬนฬการประเมฬนฬผล	คษสธฤตฬพฬนฐษนฬ		ควษมหมษย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
1. การกษษนฬคจุดประสภคกรเรฬนฬรู้	3.45	0.66	ภฏบฬตฬทฬกษร้ง
2. การกษษนฬคณฬนฬให้ผู้เรฬนฬภฏบฬตฬ	3.52	0.68	ภฏบฬตฬทฬกษร้ง
3. การกษษนฬควฬรฬคษนฬนฬการ	3.15	0.65	ภฏบฬตฬบฬยคษร้ง
4. การกษษนฬคสณฬนฬการณฬหรือเง็อนฬ	2.98	0.77	ภฏบฬตฬบฬยคษร้ง
5. การกษษนฬควฬรฬการวฬด	3.31	1.09	ภฏบฬตฬทฬกษร้ง
6. การกษษนฬคครฬองมฬอฬทฬใชฬนฬการวฬด	2.51	1.00	ภฏบฬตฬบฬยคษร้ง
7. การกษษนฬคเกณฬทฬการให้คษเนน	3.34	0.84	ภฏบฬตฬทฬกษร้ง
8. การกษษนฬควฬรฬการประเมฬนฬผล	2.82	0.91	ภฏบฬตฬบฬยคษร้ง
9. การสร้งครฬองมฬอฬทฬใชฬนฬการวฬด	3.03	0.91	ภฏบฬตฬบฬยคษร้ง
10.การภฏบฬตฬตามรเบฬยบการประเมฬนฬผลกรเรฬนฬ	3.31	0.83	ภฏบฬตฬทฬกษร้ง
รวม	3.14	0.83	ภฏบฬตฬบฬยคษร้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 2 พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่พาทย์และเครื่องสายไทย ในวิทยาลัยนาฏศิลป์มีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 10 ด้านในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X}=3.14$ S.D.=0.83) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลด้านที่อาจารย์มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทุกครั้งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ ด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ ($\bar{X}=3.52$ S.D.=0.68) ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=3.45$ S.D.=0.66) ด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ($\bar{X}=3.34$ S.D.=0.91) ด้านการกำหนดวิธีการวัดและการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน ($\bar{X}=3.31$ S.D.= 1.09, 0.83)

ส่วนค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในระดับบ่อยครั้ง คือ ด้านการกำหนดวิธีดำเนินการ ($\bar{X}=3.15$ S.D.= 0.65) ด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.91) ด้านการกำหนดสถานการณ์ หรือเงื่อนไข ($\bar{X}=2.98$ S.D.=0.77) ด้านการกำหนดวิธีการประเมินผล ($\bar{X}=2.82$ S.D.=0.91) และด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ($\bar{X}=2.51$ S.D.= 1.00)

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติทั้ง 10 ด้านโดยมีสภาพการปฏิบัติด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในระดับทุกครั้ง ในขณะที่การปฏิบัติด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดมีค่าเฉลี่ยของความถี่ในการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้			
1. เขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	3.54	0.73	ปฏิบัติทุกครั้ง
2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการ	3.48	0.68	ปฏิบัติทุกครั้ง
3. กำหนดวัตถุประสงค์โดยเน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติจริง	3.34	0.58	ปฏิบัติทุกครั้ง
รวม	3.45	0.66	ปฏิบัติทุกครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนในด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับทุกครั้ง พิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่า ในแต่ละข้ออาจารย์ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงคือ เขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ($\bar{X} = 3.54$ S.D.= 0.73) และค่าเฉลี่ยอันดับต่ำคือ กำหนดวัตถุประสงค์โดยเน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.34$ S.D.= 0.58)

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อการเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ในขณะที่ข้อการกำหนดวัตถุประสงค์โดยเน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคณาจารย์ไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ			
1. วางแผนก่อนการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ	3.46	0.69	ปฏิบัติทุกครั้ง
2. งานที่กำหนดให้ผู้เรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้	3.55	0.68	ปฏิบัติทุกครั้ง
3. กำหนดงานโดยพิจารณาความยากง่ายเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.52	0.69	ปฏิบัติทุกครั้ง
4. กำหนดงานให้ผู้เรียนเหมาะสมกับเวลาเรียนในภาคเรียน	3.54	0.64	ปฏิบัติทุกครั้ง
รวม	3.52	0.68	ปฏิบัติทุกครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนในด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.52$ S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่า ในแต่ละข้ออาจารย์มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทุกครั้งทั้งหมด ทั้งนี้ข้อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงคือ งานที่

กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.55$ S.D. = 0.68) และค่าเฉลี่ยอันดับต่ำคือ วางแผนงานก่อนการกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.46$ S.D. = 0.69)

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติในข้อกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ในขณะที่ข้อวางแผนงานก่อนการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดวิธีดำเนินการ เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	สถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดวิธีดำเนินการ			
1. จัดทำใบงานที่ละเอียดและชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในการปฏิบัติงาน	3.15	0.62	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2. กำหนดวิธีปฏิบัติ สถานที่ ฯลฯ ในการทำงานของผู้เรียนโดยระบุในใบงานที่ต้องการให้ทำ	3.14	0.49	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. กำหนดลักษณะของงานที่ต้องการให้ทำ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้(เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ)	3.56	0.48	ปฏิบัติทุกครั้ง
4. ระบุคำชี้แจงหรือข้อตกลงในการทำงานครั้งนั้นๆ ในใบงานที่จัดทำ	2.75	1.01	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวม	3.15	0.65	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลอาจารย์ผู้สอนในด้านการกำหนดวิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.15$ S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ จะเห็นได้ว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับทุกครั้งคือ กำหนดลักษณะของงานที่ต้องการให้ทำ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้(เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ) ($\bar{X} = 3.56$ S.D. = 0.48) นอกนั้นอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดวิธีดำเนินการในข้อกำหนดลักษณะของงานที่ต้องการให้ทำ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้(เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น

ในขณะที่ข้อระบุค่าชี้แจงหรือข้อตกลงในการทำงานครั้งนั้นๆ ในใบงานที่จัดทำมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข			
1. จำลองสถานที่คล้ายกับสถานการณ์จริงในการบรรเลงดนตรีโอกาสต่างๆภายในห้องเรียน	2.58	0.89	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยการบรรเลงในงานแสดงต่างๆของวิทยาลัย	3.37	0.64	ปฏิบัติทุกครั้ง
รวม	2.98	0.77	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนในด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข มีค่าเฉลี่ยของการคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.98$ S.D. = 0.77) ทั้งนี้การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทุกครั้งคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยการบรรเลงในงานแสดงต่างๆ ของวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.37$ S.D. = 0.64) ส่วนการปฏิบัติในการจำลองสถานที่คล้ายคลึงกับสถานที่จริงในการบรรเลงดนตรีโอกาสต่างๆ ภายในห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขในข้อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยการบรรเลงในงานแสดงต่างๆของวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อการจำลองสถานที่คล้ายกับสถานการณ์จริงในการบรรเลงดนตรีโอกาสต่างๆภายในห้องเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดวิธีการวัด เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดวิธีการวัด			
1. ใช้วิธีการวัดผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคล	3.61	0.60	ปฏิบัติทุกครั้ง
2. ในการสอบรายบุคคลท่านตรวจสอบในด้านความพร้อมของผู้เรียนและความพร้อมของเครื่องดนตรีก่อนการบรรเลง	3.65	0.64	ปฏิบัติทุกครั้ง
3. ใช้วิธีวัดผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเป็นกลุ่ม	2.91	1.09	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
4. ตรวจสอบภาพรวมของการบรรเลงในการสอบเป็นกลุ่ม	3.45	1.12	ปฏิบัติทุกครั้ง
5. ประเมินเฉพาะเครื่องดนตรีในการสอบกลุ่ม	2.94	2.02	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวม	3.31	1.09	ปฏิบัติทุกครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนในด้านการกำหนดวิธีการวัดมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนอยู่ในระดับทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.31$ S.D. = 1.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจะเห็นว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทุกครั้งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ในการสอบรายบุคคลทำการตรวจสอบในด้านความพร้อมของผู้เรียนและความพร้อมของเครื่องดนตรีก่อนการบรรเลง ($\bar{X} = 3.65$ S.D. = 0.64) ใช้วิธีการวัดผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.61$ S.D. = 0.60) และในการสอบเป็นกลุ่มทำการตรวจสอบภาพรวมของการบรรเลง ($\bar{X} = 3.45$ S.D. = 1.12) นอกนั้นอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดวิธีการวัดในข้อการสอบรายบุคคลทำการตรวจสอบด้านความพร้อมของผู้เรียนและความพร้อมของเครื่องดนตรีก่อนการบรรเลงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการปฏิบัติข้ออื่นๆ ในขณะที่ข้อใช้วิธีการวัดผลภาคปฏิบัติเป็นกลุ่มมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติต่ำที่สุด

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด			
1. ใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่างในการวัดผลภาคปฏิบัติ	2.74	0.96	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2. ใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อประกอบการสังเกตผู้เรียนในการปฏิบัติต่อเครื่องดนตรี	2.36	0.98	ปฏิบัติน้อยครั้ง
3. ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดผลทักษะการฟังและการสร้างสรรค์ทางดนตรีของผู้เรียน	2.37	1.02	ปฏิบัติน้อยครั้ง
4. ใช้แบบบันทึกการสังเกตประกอบในการสังเกตเพื่อประเมินผลด้านจิตพิสัยของผู้เรียน	2.57	1.06	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวม	2.51	1.00	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนในด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.51$ S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับบ่อยครั้งเรียงตามลำดับคือใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่างในการวัดผลภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.74$ S.D. = 0.96) และใช้แบบบันทึกการสังเกตประกอบในการสังเกตเพื่อประเมินผลด้านจิตพิสัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.57$ S.D. = 1.06)

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดในข้อใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่างในการวัดผลภาคปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ในขณะที่ข้อใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อประกอบการสังเกตผู้เรียนในการปฏิบัติต่อเครื่องดนตรีมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน			
1. แบ่งคะแนนในการวัดผลภาคปฏิบัติออกเป็น			
2 ส่วนคือพิจารณาความสามารถในการปฏิบัติ			
ทักษะและคุณภาพของการปฏิบัติ	3.34	0.89	ปฏิบัติทุกครั้ง
2. กำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนน โดยเน้น			
วิธีปฏิบัติต่อเครื่องดนตรี ความพร้อมและ			
การปรับเครื่องดนตรี	3.23	0.85	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. กำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนน โดยเน้นที่			
ความแม่นยำตามลักษณะการบรรเลง			
คุณภาพเสียงและระสมือ	3.46	0.80	ปฏิบัติทุกครั้ง
รวม	3.34	0.84	ปฏิบัติทุกครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ในด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.34$ S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจะเห็นว่า การปฏิบัติข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทุกครั้งเรียงตามลำดับคะแนนของค่าเฉลี่ยคือ กำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนนโดยเน้นที่ความแม่นยำตามลักษณะ การบรรเลง คุณภาพเสียงและระสมือ ($\bar{X} = 3.46$ S.D. = 0.80) และแบ่งคะแนนในการวัดผลภาคปฏิบัติออกเป็น 2 ส่วนคือ พิจารณาความสามารถในการปฏิบัติทักษะและคุณภาพของการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.34$ S.D. = 0.89)

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในข้อกำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนนโดยเน้นที่ความแม่นยำตามลักษณะการบรรเลง คุณภาพเสียงและระสมือซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อปฏิบัติอื่น ในขณะที่กำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนนโดยเน้นวิธีปฏิบัติต่อเครื่องดนตรี ความพร้อมและการปรับเครื่องดนตรี มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการกำหนดวิธีการประเมินผล เป็นรายข้อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน (N = 114)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดวิธีการประเมินผล			
1. ทำการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติ ด้วยระบบอิงเกณฑ์	3.29	0.77	ปฏิบัติทุกครั้ง
2. ประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติ ด้วยระบบอิงกลุ่ม	2.55	0.95	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. ประเมินผลโดยให้เกรดครบทุกระดับ(4-0)	2.63	1.01	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวม	2.82	0.91	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 10 พบว่าสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ในด้านการกำหนดวิธีประเมินผลมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.82$ S.D. = 0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับทุกครั้งคือ ทำการประเมินผลคนตรีไทยด้วยระบบอิงเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.29$ S.D. = 0.77) นอกนั้นอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการกำหนดวิธีการประเมินผลในข้อทำการประเมินผลด้วยระบบอิงเกณฑ์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด			
1. ศึกษาหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรก่อนสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ	3.25	0.89	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2. เขียนวัตถุประสงค์ในรูปวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อสามารถวัดผลได้ตามเครื่องมือ	3.44	0.80	ปฏิบัติทุกครั้ง
3. กำหนดวิธีการวัดผลคุณลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมกับเครื่องมือที่สร้างขึ้น	3.15	0.88	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
4. กำหนดวิธีการตรวจให้คะแนนเหมาะสมกับเครื่องมือ	3.25	0.88	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
5. หาคุณภาพเครื่องมือว่ามีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้โดยขอความร่วมมือจากฝ่ายวัดผลและผู้เชี่ยวชาญ	2.72	0.91	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
6. จัดทำคู่มือประกอบการใช้เครื่องมือที่สร้าง	2.38	1.11	ปฏิบัติน้อยครั้ง
รวม	3.03	0.91	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนในด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.03$ S.D. = 0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.44$ S.D. = 0.80) คือข้อเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อที่สามารถวัดผลได้ตามเครื่องมือ ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยครั้ง ($\bar{X} = 2.38$ S.D. = 1.11) คือข้อการจัดทำคู่มือประกอบการใช้เครื่องมือ นอกนั้นอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดในข้อเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อสามารถวัดผลได้ตามเครื่องมือมีค่าเฉลี่ยสูง ในขณะที่การจัดทำคู่มือประกอบการใช้เครื่องมือมีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน เป็นรายชื่อ

สภาพการปฏิบัติในการประเมินผล	ค่าสถิติพื้นฐาน		ความหมาย
	(N = 114)		
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน			
1. ชี้แจงวิธีการและเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติทุกครั้ง	3.03	1.07	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2. ทำการประเมินผลก่อนเรียน	3.11	0.88	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. ประเมินผลระหว่างเรียนเป็นระยะ	3.34	0.66	ปฏิบัติทุกครั้ง
4. ทำการประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน	3.43	0.70	ปฏิบัติทุกครั้ง
5. ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกซ้อมเพื่อแก้ตัวหลายครั้ง	3.57	0.98	ปฏิบัติทุกครั้ง
6. ทำการสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้ที่ไม่ผ่าน	3.12	0.81	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
7. แจ้งข้อควรปรับปรุงแก้ไขแก่ผู้เรียนหลังการสอบ	3.58	0.70	ปฏิบัติทุกครั้ง
รวม	3.31	0.83	ปฏิบัติทุกครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในด้านการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.31$ S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับทุกครั้งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ แจ้งข้อควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติแก่ผู้เรียนหลังการสอบ ($\bar{X} = 3.58$ S.D. = 0.70) ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกซ้อมเพื่อแก้ตัวได้หลายครั้ง ($\bar{X} = 3.57$ S.D. = 0.98) ทำการประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน ($\bar{X} = 3.43$ S.D. = 0.70) และประเมินผลระหว่างทำการสอนเป็นระยะ ($\bar{X} = 3.34$ S.D. = 0.66) นอกนั้นอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนในข้อแจ้งข้อควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติแก่ผู้เรียนหลังการสอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อปฏิบัติอื่นๆ ในขณะที่ข้อชี้แจงวิธีการและเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติทุกครั้งมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติต่ำที่สุด

ดังนั้น จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเป็นรายด้านและทั้ง 10 ด้าน จึงพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติทั้ง 10 ด้านมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.14$ S.D. = 0.83) และเมื่อพิจารณา จากสภาพการปฏิบัติเป็นรายด้านพบว่า สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลด้านที่อาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติทุกครั้งซึ่งมีคะแนนสูงกว่าทุกด้านคือ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในระดับทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.52$ S.D. = 0.68) คือด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ ทั้งนี้ในด้านดังกล่าวมีข้อที่อาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับทุกครั้งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.55$ S.D. = 0.68)คืองานที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ในขณะที่เดียวกันการปฏิบัติในการประเมินผลด้านที่พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติต่ำกว่าทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.51$ S.D. = 1.00)คือด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดโดยมีข้อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยครั้ง ($\bar{X} = 2.36$ S.D. = 0.98)คือใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อประกอบการสังเกตผู้เรียนในการปฏิบัติต่อเครื่องดนตรี

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน ตามตัวแปรตามหมวดวิชาและประสบการณ์ในการสอนดนตรี เสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับตั้งแต่ตารางที่ 12-14 ดังนี้

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน ตามตัวแปรหมวดวิชา

ตัวแปร	ประเภท	N	\bar{X}	S.D.	P Value
หมวดวิชา	ปี่พาทย์	52	125.90	16.56	0.60 ^{n.s.}
	เครื่องสายไทย	62	127.23	17.47	

จากตารางที่ 13 พบว่า อาจารย์ในหมวดวิชาปี่พาทย์มีคะแนนเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 125.90$ S.D. = 16.56) ซึ่งใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ย

ของอาจารย์ในหมวดวิชาเครื่องสายไทย ($\bar{X} = 127.23$ S.D. = 17.23) ดังนั้นเมื่อทดสอบสมมติฐานจึงพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาปี่พาทย์ ตามตัวแปรประสบการณ์ในการสอนดนตรี

ตัวแปร	ประเภท	N	\bar{X}	S.D.	P Value
ประสบการณ์การสอนดนตรี	1-5 ปี	17	122.0	14.76	1.64 ^{n.s.}
	มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	35	127.8	17.25	

จากตารางที่ 14 พบว่า อาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์ที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปีมีคะแนนเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติในด้านการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 122.0$ S.D. = 14.76) ใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์ผู้สอนปี่พาทย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 127.8$ S.D. = 17.25) ดังนั้นเมื่อทดสอบสมมติฐานจึงพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาเครื่องสายไทย ตามตัวแปรประสบการณ์ในการสอนดนตรี

ตัวแปร	ประเภท	N	\bar{X}	S.D.	P Value
ประสบการณ์การสอนดนตรี	1-5 ปี	21	127.14	16.66	0.61 ^{n.s.}
	มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	41	127.27	18.07	

จากตารางที่ 15 พบว่า อาจารย์หมวดวิชาเครื่องสายไทยที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี มีคะแนนเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติในด้านการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติ ($\bar{X}=127.14$ S.D.=16.66) ใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์หมวดวิชาเครื่องสายไทยที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี ($\bar{X}=127.27$ S.D.=18.07) ดังนั้นเมื่อทดสอบสมมติฐานจึงพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

3. ความเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งอาจารย์ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 55.26 ของจำนวนอาจารย์ผู้สอน 114 คน พบว่ามีข้อความเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะที่มีความถี่เรียงตามลำดับคือ ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวัดผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้กับอาจารย์ผู้สอนทั้งหมด(ร้อยละ 12.71) ควรหาจุดกำหนดแนวความคิดในการวัดผลคนตรีไทยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นระเบียบแบบแผน(ร้อยละ 7.94) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาแก้ไขมาตรฐานการประเมินผลคนตรีไทยให้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ(ร้อยละ 6.35)

ส่วนข้อที่มีผู้ให้ความเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ (ร้อยละ 4.76)คือควรวัดผลและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงและประเมินในสถานการณ์จริง ควรจัดทำแบบประเมินผลพร้อมคู่มือประกอบการวัดผลอย่างชัดเจน ครอบคลุมและเหมาะสม ควรประเมินผู้เรียนในด้านความพร้อมก่อนการบรรเลงและวิธีการบรรเลง ควรใช้ผู้สอน 2 คน กรณีที่พื้นฐานความรู้ของนักเรียนต่างกัน โดยใช้เกณฑ์ทั้ง 2 แบบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการให้ความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินในส่วนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนภูมิภาคค่อนข้างมีอุปสรรคในด้านมาตรฐานของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม ควรวัดความจำความเข้าใจและการนำไปใช้ในการวัดผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติ

ส่วนข้อที่มีผู้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม(ร้อยละ 3.17)คือ ควรตั้งคณะกรรมการสอบปลายภาคโดยใช้อาจารย์ภายในภาควิชาดุริยางค์ไทยทุกหมวดเพื่อให้มีคะแนนที่หลากหลายและเป็นการนิเทศก์ผู้สอนด้วย ต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านวัสดุเอกสาร ตำราวิชาการทางด้านคนตรีไทย ผู้ประเมินควรมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์อย่างแท้จริง ควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลด้านเจตคติด้วย ควรมีการปฏิบัติในการประเมินผล 2 ส่วนคือ มีแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานใช้ทั้ง 12 แห่งและเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนและการปฏิบัติของวิทยาลัยแต่ละแห่ง ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของวิทยาลัยแต่ละแห่ง ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมโดยจัดอบรมและสัมมนาหลักสูตรใหม่ที่ใช้อยู่ว่าเหมาะสมหรือไม่และอยากให้มีการปรับเพลงในหลักสูตรทั้งปีพาทย์และเครื่องสายไทย ควรวัดผลและประเมินผลครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน

ผู้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ(ร้อยละ 1.59)คือ ควรปรับเกณฑ์หรือทิศทางในการประเมินผลเหมาะสมกับองค์ประกอบต่าง ๆคือผู้วัด ผู้ถูกวัด สภาพและโอกาสในการวัด ควรนำเกณฑ์มาตรฐานสาขาและวิชาชีพคนตรีไทยของทบวงมหาวิทยาลัยมาใช้ ควรมีการร่วมประชุมถึงปัญหาในการประเมินผลระหว่างหมวดและภาค ควรจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบก่อนจึงจะสามารถวัดผลได้ชัดเจน ควรปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด ควรมีการวัดผลเป็นรายบุคคล ควรมีการวัดผลทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ควรประเมินผลผู้เรียนโดยนาระบบมาตรฐานสากลคือ ใช้เน็ตเข้ามาวัดความถูกต้องของเพลงและอาจารย์ควรทำการประเมินผลด้วยความเป็นธรรม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน ปี่พาทย์และเครื่องสายไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนตามตัวแปร ดังนี้
 - 2.1 หมวดวิชา
 - 2.2 ประสบการณ์ในการสอนดนตรี

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติเฉพาะหมวดวิชาปี่พาทย์และเครื่องสายไทยที่สอนในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ภาควิชาดุริยางค์ไทย ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ รวม 11 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 114 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และ แบบเติมข้อความ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในด้านการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในด้านการกำหนดจุดประสงค์

การกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ การกำหนดวิธีดำเนินการ การกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข การกำหนดวิธีการวัด การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การกำหนดวิธีการประเมินผล การสร้างเครื่องมือและการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียน

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ในการออกหนังสือแนะนำตัวและวัตถุประสงค์ของการศึกษาถึงผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ และผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 11 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาดุริยางค์ไทยเฉพาะหมวดวิชาปี่พาทย์และเครื่องสายไทยที่สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง ด้วยการเดินทางนำแบบสอบถามแจกและรวบรวมเก็บด้วยตนเองทั้ง 11 แห่ง ตั้งแต่วันที่ 6-16 มีนาคม 2543 เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามในตอนที่ 2 เข้าประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS+/PC (Statistical Package for Social Sciences) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ

2.1 สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์หาค่าความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนในการประเมินผล ตามตัวแปรหมวดวิชา และประสบการณ์การสอนดนตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ วิเคราะห์เนื้อหาโดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

5.3 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติของ อาจารย์ผู้สอนปีแพทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยจำแนกการสรุปผลการวิเคราะห์ ข้อมูลออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนคนตรีไทยภาคปฏิบัติจำนวน 114 คน เป็นอาจารย์หมวดวิชาปีแพทย์ 52 คน หมวดวิชาเครื่องสายไทย 62 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือเป็นเพศชาย 68 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-29 ปี มีวุฒิสถูที่สุดทางด้านคนตรีในระดับปริญญาตรีคือ ร้อยละ 71.05 อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนคนตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์ มากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 66.67 อาจารย์จำนวนร้อยละ 78.07 เคยได้เรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ส่วนวิชาการวัดผลและประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติมีจำนวนร้อยละ 69.30 ที่ไม่เคยเรียน การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา จำนวนร้อยละ 64.91 ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา เช่นเดียวกันกับการอบรมหรือสัมมนาการวัดผลและประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติซึ่งมีจำนวนของผู้ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา ร้อยละ 82.46

2. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีแพทย์และเครื่องสายไทยในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

2.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนทั้ง 10 ด้าน พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนการปฏิบัติในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.14$) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน อาจารย์มีการปฏิบัติด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติซึ่งมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในระดับทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.52$) ซึ่งเป็นอันดับสูงกว่าการปฏิบัติด้านอื่น ๆ ทั้งนี้การปฏิบัติในด้านการกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.55$) คือข้องานที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.2 สรุปผลการวิเคราะห์การทดสอบเปรียบเทียบว่า ตัวแปรหมวดวิชาและประสบการณ์การสอนคนตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์จะมีผลต่อสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคนตรีไทยภาคปฏิบัติแตกต่างกันหรือไม่

พบว่า ระหว่างอาจารย์ผู้สอนหมวดปีพาทย์ และเครื่องสายไทย รวมถึงประสบการณ์ที่แตกต่างกันของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาทั้งปีพาทย์และเครื่องสายไทยนั้นมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ หมายความว่า อาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติที่จำแนกตามตัวแปรดังกล่าวมีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเหมือนกัน หรืออยู่ในระดับเดียวกัน

3. สรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า อาจารย์ผู้สอนได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 55.26 โดยความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะที่มีความถี่ และค่าร้อยละสูงสุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.71 คือ ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวัดผลและประเมินผลดนตรีให้กับอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยทั้งหมดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงและข้อที่มีความถี่และค่าร้อยละที่ใกล้เคียงคือ ควรหาจุดกำหนดแนวความคิดในการวัดผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นระเบียบแบบแผน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.94 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาแก้ไขมาตรฐานการประเมินผลด้านดนตรีไทยให้ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.35

5.4 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ภายหลังการวิเคราะห์ ได้นำผลมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพาทย์และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 10 ด้าน ผลการวิจัย พบว่า มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.14$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 1 นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่าอาจารย์ผู้สอนทั้ง 2 หมวดวิชา มีสภาพการปฏิบัติเป็นไปตามกระบวนการประเมินผลทักษะพิสัย และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของสภาพการปฏิบัติพบว่า การปฏิบัติในด้านการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติเป็นอันดับสูง โดยเฉพาะข้อ งานที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องตามแนวความคิดของ ภัทธา นิคมานนท์ (2540: 179) ซึ่งได้กล่าวว่า การเรียนการสอนภาคปฏิบัตินั้นครูต้องวางแผนงานอย่างดีเกี่ยวกับงานที่

มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยคำนึงถึงระดับความสามารถ ความรู้ของผู้เรียนและปริมาณงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในด้านที่อาจารย์มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติอยู่ในอันดับต่ำสุดพบว่า คือการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการปฏิบัติในข้อใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อประกอบการสังเกตผู้เรียนในการปฏิบัติต่อเครื่องดนตรีมีคะแนนการปฏิบัติเป็นอันดับต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ยังขาดความรู้ และประสบการณ์ในการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติให้เหมาะสมกับการวัดผลและประเมินผลนั้น ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากจำนวนอาจารย์ร้อยละ 64.91 ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา และการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ ซึ่งมีอาจารย์จำนวนร้อยละ 82.46 ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

อย่างไรก็ตามมีสิ่ง ที่ควรนำมาอภิปรายเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดคือ ข้อใช้แบบบันทึกการสังเกตประกอบในการสังเกตเพื่อประเมินผลด้านจิตพิสัยของผู้เรียนนั้น อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติในระดับบ่อยครั้ง ซึ่งแสดงว่า อาจารย์ทั้ง 2 หมวดวิชา มีแนวความคิดสอดคล้องตามทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัยว่า พฤติกรรมทั้ง 3 ด้านนั้นมีได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะด้านทักษะพิสัยและพุทธิพิสัย เพราะความสามารถในการปฏิบัติต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจเป็นพื้นฐาน ถ้าผู้ปฏิบัติมีพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยในระดับสูงเท่าไรก็สามารถแสดงพฤติกรรมด้านทักษะในระดับสูงขึ้นเท่านั้น และหากปฏิบัติงานด้วยความชื่นชม สรทธา ก็จะเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยขั้นสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา, 2540: 75)

ในด้านอื่น ๆ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติของอาจารย์อยู่ในอันดับสูง ได้แก่ ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คือข้อเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะ การปฏิบัติดังกล่าวเป็นสิ่งที่ครูทุกคนต้องกระทำก่อนเพื่อจะทำให้ทราบว่าเมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดลงแล้ว ผู้เรียนควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร (ภัทรา นิคมานนท์, 2540: 179)

ในด้านการกำหนดวิธีดำเนินการนั้น อาจารย์มีการปฏิบัติในข้อกำหนดลักษณะของงานที่ต้องการให้ทำ วัตถุประสงค์ที่ต้องใช้ (เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ) โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติเป็นอันดับสูง สอดคล้องกับ ภัทรา นิคมานนท์ (2540: 180) ที่ว่า ครูควรทำเป็นใบงานที่มีความละเอียดชัดเจน ควรกำหนดวิธีปฏิบัติว่า ทำที่ไหน ลักษณะใด เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล และควรกำหนดขอบข่ายของงานปฏิบัติงาน ได้แก่ลักษณะของงานที่ต้องการให้ทำ วัตถุประสงค์

ด้านการกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไข อาจารย์มีการปฏิบัติในข้อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยการบรรเลงในงานแสดงของวิทยาลัย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปะทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี อาจเป็นไปได้ที่อาจารย์จะใช้โอกาสการบรรเลงในงานแสดงของวิทยาลัยเพื่อประเมินผลนักเรียน. เพราะการวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติที่จะให้ได้ผลดีนั้น ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินงานในสถานการณ์จริง (ภัทรา นิคมานนท์, 2540: 180)

ด้านการกำหนดวิธีการวัดนั้น ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติที่อยู่ในระดับสูงคือ ข้อในการสอบรายบุคคลท่านตรวจสอบในด้านความพร้อมของผู้เรียน และความพร้อมของเครื่องดนตรีก่อนการบรรเลง ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานสาขาและวิชาชีพดนตรีไทยของทบวงมหาวิทยาลัย (2538: 55) ที่ว่า ในการประเมินวิธีการ จะครอบคลุมในการสำรวจความพร้อม และการปรับเครื่องมือเพื่อส่งเสริมให้ผู้ฝึกหัดมีความเข้าใจในส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องมือ สามารถแก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องที่เกิดขึ้นกับเครื่องมือในแต่ละปัญหาได้

ด้านการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน พบว่า มีข้อที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุดคือ กำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนน โดยเน้นที่ความแม่นยำตามลักษณะการบรรเลง คุณภาพเสียงและรสมือ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์ทำการประเมินผลทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2538: 175) ที่ว่า การวัดผลทักษะดนตรีควรแบ่งคะแนนของการวัดผลออกเป็นสองส่วนคือ เรื่องเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติทักษะ (เชิงปริมาณ) และคุณภาพของการปฏิบัติ (เชิงคุณภาพ) ทั้งนี้เนื่องจากดนตรีเป็นศิลปะ แม้ว่าการบรรเลงเพลงเดียวกัน นักดนตรีสองคนย่อมจะมีลีลาเป็นของตนเอง

ด้านการกำหนดวิธีการประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติด้วยระบบอิงเกณฑ์ ซึ่งในความเป็นจริง อาจจะต้องใช้ทั้ง 2 ระบบ คือทั้งอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของผู้เรียน เพราะจากความเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของอาจารย์ในตอนต้น 3 มีผู้เสนอว่า ในการประเมินผลนักเรียนใหม่กับนักเรียนเก่ามีปัญหาเสมอ ในเรื่องของพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากัน จึงต้องใช้การประเมินทั้ง 2 ระบบ โดยก่อนทำการเรียนการสอนอาจแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น กลุ่มตามความสามารถ หรือแบ่งอาจารย์เป็น 2 กลุ่มเช่นเดียวกัน

ด้านการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด พบว่า ข้อเขียนวัตถุประสงค์ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อให้สามารถวัดผลได้ตามเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยของคะแนนภาคปฏิบัติเป็นอันดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ส่วนใหญ่ได้เคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษามาแล้ว คงจะมีความรู้ ความเข้าใจพอสมควร แม้ว่าจะมีจำนวนผู้ที่เข้ารับการอบรมไม่มากนัก จึงทำให้การปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับทุกครั้ง

การปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนนั้นมีข้อที่อาจารย์มีการปฏิบัติซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงคือ แจ้งข้อควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติแก่ผู้เรียนหลังการสอบปฏิบัติ และข้อให้ออกาสผู้เรียนในการฝึกซ้อมเพื่อแก้ตัวได้หลายครั้ง ซึ่งมีคะแนนใกล้เคียง การปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้อง ตามระเบียบการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินผล 2 ประเภท คือ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน และการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน การที่อาจารย์แจ้งข้อควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติแก่ผู้เรียนหลังการสอบนั้นสามารถปฏิบัติได้ในการประเมินผลทั้ง 2 ประเภท

ประโยชน์ของการปฏิบัติในการแจ้งข้อควรปรับปรุงแก้ไขแก่ผู้เรียนในการประเมินผลประเภทแรก คือการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน ซึ่งมีการประเมิน 2 ระยะคือ

1. การประเมินผลก่อนเรียน (Pre - Evaluation) จุดมุ่งหมายในการประเมินเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานลักษณะของผู้เรียน ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการสอน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน

2. การประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Evaluation) เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และยังเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูอีกด้วย (อุทุมพร จามรمان และสมหวัง พิธิยานุรักษ์, 2540: 719-722)

2. อาจารย์ผู้สอนทั้ง 2 หมวดวิชามีสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติไม่แตกต่างกัน รวมถึงการเปรียบเทียบการปฏิบัติระหว่างประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ภายใน 2 หมวดวิชาเอง พบว่า ตัวแปรดังกล่าวไม่ส่งผลใด ๆ ต่อสภาพการปฏิบัติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่หรือเกือบทุกคนผ่านการศึกษารูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนจากสถาบันที่ผลิตครูดนตรีแห่งเดียวกัน จึงทำให้แนวในการปฏิบัติเป็นไปในแนวเดียวกัน

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการศึกษาเรื่องการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพาทย์ และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ในส่วนที่เป็นการศึกษาสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลคณบดีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนทั้ง 10 ด้าน พบว่า มีสภาพการปฏิบัติเป็นไปตามกระบวนการประเมินผลด้านทักษะพิสัยและมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับบ้อยครั้ง แต่เมื่อพิจารณาสภาพการปฏิบัติในรายด้าน พบว่า ด้านที่อาจารย์มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติอยู่ในอันดับต่ำสุดคือ การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ผลการวิจัยครั้งนี้อาจใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนคณบดีไทยภาคปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น ดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ควรจัดให้มีการอบรมในหัวข้อเทคนิควิธีการสร้างแบบสอบถามปฏิบัติหรือการสร้างเครื่องมือต่าง ๆ พร้อมคู่มือการใช้เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลมีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้
2. สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการเพิ่มเติมความรู้ในการวัดผลและประเมินผลคณบดีไทยภาคปฏิบัติแก่อาจารย์คณบดีทั้งหมด อาจจะทำในรูปของการจัดอบรมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลซึ่งอาศัยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพียงอย่างเดียว ดังนั้น ควรศึกษาในลักษณะอื่น ๆ เช่น การศึกษารูปแบบของการประเมินผลคณบดีไทยของอาจารย์โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย โดยใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่างประกอบกันในการเก็บข้อมูลเช่น แบบสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ ฯลฯ
2. ควรศึกษาประเด็นอื่น ๆ เช่น ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการประเมินผลคณบดีไทยภาคปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2535). หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2537). หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นสูง พุทธศักราช 2537. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชาชน จำกัด.
- กรมสามัญศึกษา. (2528). สภาพการจัดการประเมินผลการเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วารสารการวิจัยทางการศึกษา, 15(2), 73-81.
- โกวิท ประวาลพุกัญ. (2540). เครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัย หน่วยที่ 12: เอกสารการสอนชุดวิชา สถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2525). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2538). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศไนย อายุเจริญ. (2534). สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์วัลย์ ใจทหาร. (2539). ปัญหาการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2537). อนุสรณ์ 60 ปี วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ. กรุงเทพมหานคร: ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด.
- นุชวณา เหลืองอังกูร. (2535). ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดผลที่ใช้ในการวิจัยทางการศึกษา. วารสารการวัดผลทางการศึกษา, 3(1), 1-16.
- ประคอง วรรณสุด. (2528). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประทีน พงศ์อิศวานันท์. (2529). การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฟียน ไชยสร. (2529). การวัดผลงานภาคปฏิบัติ. วารสารการวัดผลการศึกษา, 8(23), 37-45.
- พิตร ทองจันทร์. (2539). การตัดเกรด. วารสารการวัดผลการศึกษา, 18(52), 1-2.
- เพียงใจ แคนเจริญไพศาล. (2534). ปัญหาการประเมินผลทักษะภาคปฏิบัติในการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ์การพิมพ์.
- มาลียา กองสุข. (2534). ความคิดเห็นของครูศิลปะในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนวิชาศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขาวดี วิบูลย์ศรี. (2528). หลักการวัดผลและการสร้างข้อสอบ. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิชา เขาว์ศิลป์. (2540). พฤติกรรมการสอนวิชาปฏิบัติดนตรีสากลของอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิลปชัย กงตาล. (2540). การวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุนันท์ สลโกสม. (2532). การวัดผลภาคปฏิบัติ. วารสารการวัดผลการศึกษา, 11(31), 65-76.
- สุภาพ วาดเขียน และอรพินท์ โภชนดา. (2524). การประเมินผลการเรียนการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เสริม ทศศรี. (2540). คะแนนและการตัดเกรด. วารสารปริชาต, 10(1), 23-28.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. (2519). หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน: กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2538). เกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก.
- อนันต์ ศรีโสภะ. (2525). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อารีวรรณ ผลโพธิ์. (2530). การศึกษาวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมา และสมหวัง พิธิยานุรักษ์. (2540). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน หน่วยที่ 13: เอกสารการสอนชุดวิชา สถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- อำนาจ เลิศขันธ์. (2533). การประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อำนวยการพิมพ์.
- Doerksen, D. P. (1990). Guide to Evaluating Teachers of Music Performance Groups. Reston, Va.: Music Educators National Conference.
- Gronlund, N. E. (1981). Measurement and Evaluation in Teaching. New York: Macmillan.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพหุฑูและเครื่องสายไทย
วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และความคิดเห็นในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ
2. โปรดอ่านคำแนะนำก่อนตอบแบบสอบถามในแต่ละตอน
3. โปรดตอบคำถามให้ครบ ทุกข้อ ทุกตอน เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์

ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะใช้สำหรับงานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น
ขอความกรุณาตอบตามสภาพความเป็นจริง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความซึ่งตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
 - ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. วุฒิการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ทางด้านดนตรี ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 - สาขาวิชาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. หมวดวิชาที่รับผิดชอบสอนอยู่ในปัจจุบัน
 - ปี่พาทย์ เครื่องสายไทย
4. ประสบการณ์การสอนดนตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์..... ปี
6. ท่านเคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา หรือไม่
 - เคย (โปรดระบุรายละเอียด).....
 - ไม่เคย
7. ท่านเคยเรียนวิชาการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ หรือไม่
 - เคย (โปรดระบุรายละเอียด).....
 - ไม่เคย
8. ท่านเคยเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา หรือไม่
 - ไม่เคย
 - เคยเข้ารับการอบรม จำนวน ครั้ง
(โปรดระบุโดยประมาณ)
 - เคยเข้ารับการสัมมนา จำนวน ครั้ง
(โปรดระบุโดยประมาณ)

9. ท่านเคยเข้ารับการอบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติหรือไม่

- ไม่เคย
- เคยเข้ารับการอบรม จำนวน ครั้ง
(โปรดระบุโดยประมาณ)
- เคยเข้ารับการสัมมนา จำนวน ครั้ง
(โปรดระบุโดยประมาณ)

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับการปฏิบัติซึ่งตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน โดยมีระดับการปฏิบัติ 4 ระดับดังนี้

4	หมายถึง	มีการปฏิบัติในเรื่องนั้น ทุกครั้ง
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติในเรื่องนั้น บ่อยครั้ง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติในเรื่องนั้น น้อยครั้ง
1	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติในเรื่องนั้นเลย

ในการวัดผลและประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ ท่านได้ปฏิบัติในสิ่งเหล่านี้ มากน้อยเพียงใด

ลำดับ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง 4	บ่อยครั้ง 3	น้อยครั้ง 2	ไม่ได้ปฏิบัติ 1
1.	● การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม.....
2.	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการวัด.....
3.	กำหนดวัตถุประสงค์โดยเน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติจริง.....

ลำดับ	รายการ (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง 4	บ่อย ครั้ง 3	น้อย ครั้ง 2	ไม่ได้ ปฏิบัติ 1
	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ 				
4.	วางแผนงานก่อนการกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ.....				
5.	งานที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้.....				
6.	กำหนดงานโดยพิจารณาความยาก-ง่ายเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน.....				
7.	กำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติเหมาะสมกับเวลาเรียนในภาคเรียนนั้น.....				
	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำหนดวิธีดำเนินการ 				
8.	จัดทำใบงานที่ละเอียดและชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในการปฏิบัติงาน.....				
9.	กำหนดวิธีปฏิบัติ สถานที่ ฯลฯ ในการปฏิบัติงานของผู้เรียนโดยระบุในใบงานที่จัดทำ.....				

ลำดับ	รายการ (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	น้อยครั้ง	ไม่ได้ปฏิบัติ
		4	3	2	1
10.	กำหนดลักษณะของงานที่ต้องการให้ทำวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ (เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ).....				
11.	ระบุคำชี้แจงหรือข้อตกลงในการทำงานครั้งนั้น ๆ ในใบงานที่จัดทำ.....				
12.	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขจำลองสถานที่คล้ายคลึงกับสถานที่จริงในการบรรเลงดนตรีโอกาสต่างๆภายในห้องเรียน..... 				
13.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยการบรรเลงในงานการแสดงต่าง ๆ ของวิทยาลัย.....				

ลำดับ	รายการ (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง 4	บ่อย ครั้ง 3	น้อย ครั้ง 2	ไม่ได้ ปฏิบัติ 1
14.	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำหนดวิธีการวัด ใช้วิธีการวัดผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคล.....
15.	ในการสอบรายบุคคลท่านตรวจสอบในด้านความพร้อมของผู้เรียนและความพร้อมของเครื่องดนตรีก่อนการบรรเลง.....
16.	ท่านใช้วิธีการวัดผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติเป็นกลุ่ม.....
17.	ในการสอบเป็นกลุ่มท่านตรวจสอบภาพรวมของการบรรเลง.....
18.	ในการสอบเป็นกลุ่มท่านประเมินเฉพาะเครื่องดนตรี.....

ลำดับ	รายการ (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	น้อยครั้ง	ไม่ได้ปฏิบัติ
		4	3	2	1
19.	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่างในการวัดผลภาคปฏิบัติ.....				
20.	ใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อประกอบการสังเกตผู้เรียนในการปฏิบัติต่อเครื่องดนตรี.....				
21.	ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดผลทักษะการฟังและการสร้างสรรค์ทางดนตรีของผู้เรียน.....				
22.	ใช้แบบบันทึกการสังเกตประกอบในการสังเกตเพื่อประเมินผลด้านจิตพิสัยของผู้เรียน.....				
23.	<ul style="list-style-type: none"> การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งคะแนนในการวัดผลภาคปฏิบัติออกเป็น 2 ส่วน คือโดยพิจารณาความสามารถในด้านทักษะการปฏิบัติและคุณภาพของการปฏิบัติ.....				

ลำดับ	รายการ (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง	บ่อย ครั้ง	น้อย ครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ
		4	3	2	1
24.	กำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนนโดยเน้น วิธีปฏิบัติต่อเครื่องดนตรี ความพร้อมและ การปรับเครื่องดนตรี.....
25.	ท่านกำหนดน้ำหนักสัดส่วนคะแนนโดย เน้นที่ความแม่นยำตามลักษณะการบรรเลง คุณภาพเสียง และรสมือ.....
	● การกำหนดวิธีการประเมินผล				
26.	ท่านทำการประเมินผลดนตรีไทย ภาคปฏิบัติด้วยระบบอิงเกณฑ์.....
27.	ท่านประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติด้วย ระบบอิงกลุ่ม.....
28.	ท่านประเมินผล โดยให้เกรดครบทุกระดับ (4-0).....

ลำดับ	รายการ (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง 4	บ่อย ครั้ง 3	น้อย ครั้ง 2	ไม่ได้ ปฏิบัติ 1
	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัด 				
29.	ท่านศึกษาหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรก่อนการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ...
30.	เขียนวัตถุประสงค์ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อให้สามารถวัดผลได้ตามเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ.....
31.	กำหนดวิธีการวัดผลคุณลักษณะของผู้เรียนเหมาะสมกับเครื่องมือที่สร้างขึ้น.....
32.	กำหนดวิธีการตรวจให้คะแนนเหมาะสมกับเครื่องมือ.....
33.	หาคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างว่ามีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้โดยขอความร่วมมือจากฝ่ายวัดผลและผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีไทย.....
34.	จัดทำคู่มือประกอบการใช้เครื่องมือวัดผลภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้น.....

ลำดับ	รายการ (ต่อ)	ระดับการปฏิบัติ			
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	น้อยครั้ง	ไม่ได้ปฏิบัติ
		4	3	2	1
	<ul style="list-style-type: none"> ● การปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียน 				
35.	ชี้แจงวิธีการและเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติทุกครั้ง.....
36.	ทำการประเมินผลก่อนเรียนภาคปฏิบัติ.....
37.	ประเมินผลระหว่างทำการสอนเป็นระยะๆ
38.	ทำการประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน.....
39.	ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกซ้อมเพื่อแก้ตัวได้หลายครั้ง.....
40.	ทำการสอนซ่อมเสริมภาคปฏิบัติสำหรับผู้เรียนที่ไม่ผ่าน.....
41.	แจ้งข้อควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติแก่ผู้เรียนหลังการสอบปฏิบัติ.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลดนตรีไทยภาคปฏิบัติ

1.
.....
.....
.....
.....
.....

2.
.....
.....
.....
.....
.....

3.
.....
.....
.....
.....
.....

*****ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ*****

ที่ ทม 0802.01 (ศย)/558

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
25/25 ถ.พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา
อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
โทร 441-0180-5 โทรสาร 441-9737

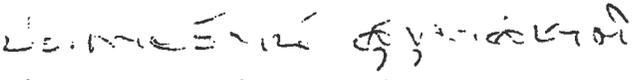
2 มีนาคม 2543

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้มาเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์

ด้วย นางสาวชัญญิกา แก้วสว่าง นักศึกษابัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตร
ปริญญาโท สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยภูมิพลสังคีต กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินผลดนตรีใน
ภาคปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนปีพาทย์ และเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์” อยู่ในความควบคุมของ
อาจารย์สนอง คลังพระศรี ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากอาจารย์
ในภาควิชาดุริยางคไทย เฉพาะหมวดวิชาปีพาทย์ และเครื่องสายไทยที่สอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติในระดับ
นาฏศิลป์ชั้นกลาง โดยใช้วิธีตอบตามแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม 2543 ถึงวันที่ 16 มีนาคม
2543

บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูล
เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ตามที่เห็นสมควรด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกายรัตน์ สุขุมชาติ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษาศาลายา
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวชญธิกา แก้วสว่าง
วัน เดือน ปีเกิด 15 พฤษภาคม 2514
สถานที่เกิด จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, พ.ศ. 2533-2534
ศึกษาศาสตรบัณฑิต (เครื่องสายไทย)
มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2541-2543
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
(แขนงดนตรีศึกษา)
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน พ.ศ. 2536 - ปัจจุบัน
วิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี
สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร
ตำแหน่ง: อาจารย์ 1 ระดับ 4

Executive Summary

The Performing State in Practical Thai Music Evaluation of Pi-Pat and Thai String Instrument Teachers in Dramatic Arts Colleges

Introduction and Background

Education evaluation is a process of consideration to educational value, various developments resulting from studies, to see whether changes are in accordance with purposes of learning and teaching management or not. One of the most important of learning and teaching management is to develop students in many respects such as body, emotion, social, knowledge, intelligence etc. Education evaluation, therefore, is a development of these values through data gained from different evaluation like tests, self-study report and observation.

Ministry of Education realizes these importance of learning evaluation, and has tried to improve regulations of learning evaluation till now in order to lay down the regulations of school evaluation and be in accordance with the theory and purposes of the curriculum.

The B.E. 2534 regulation of learning evaluation has been used according to the handbook of learning evaluation of B.E. 2521 secondary school curriculum (amended edition, B.E. 2533) and the handbook of learning evaluation of B.E. 2524 high school curriculum (amended edition, B.E. 2533).

Dramatic Arts College, Fine Arts Department is an educational institute whose duty is to deal with vocational learning and teaching both music and dramatic arts.

The curriculum used in learning and teaching in Dramatic Arts Colleges is equal to the one used in the secondary school and high school. Thus, when Ministry of Education brings new regulation in educational evaluation into use, the Dramatic Arts Colleges have to adapt evaluation performance to harmonize this new regulation.

Learning evaluation is activities relating to learning and teaching which aims to change students' knowledge, thought, emotion, social and body. Therefore, in order to achieve the purposes set, evaluation is needed.

Evaluation also benefits for administrators and guidance teachers when grading and reporting advancement to parents/guardians

For education, learning evaluation is closely related to the objects and activities of learning and teaching. The efficient and validated evaluation helps teachers judge grading fairly, help students improve their defects/weaknesses, make teachers' performance better and hit the objectives set.

The practical Thai music evaluation is a skill of psychomotor domain evaluation, measures students' abilities in performing activities effectively according to the purposes set. This is generally called 'practical evaluation' instead. Because the skills needed to be evaluated when learning and teaching emphasizes a practical skills

On the 60th anniversary of Dramatic Arts College, May 17, B.E. 2537 and having known from Dramatic and Music Arts Institute that no one had studied on "Performing state in practical Thai music evaluation" before.

As a teacher teaching in upcountry Dramatic Arts College, directly relating to practical Thai music measurement and evaluation, I (researcher) am interested in studying the title "The Performing State in Practical Thai Music Evaluation of Pi-Pat and Thai String Instrument Teachers in Dramatic Arts Colleges" I hope this study confers the benefit a someone concerning in improving, developing and making the best use of learning and teaching Thai music in Dramatic Arts Colleges.

Purposes of the Research

1. to study the performing state in practical Thai music evaluation of Pi-Pat and Thai string instrument teacher in Dramatic Arts Colleges, Institute of Music and Drama, Fine Arts Department.
2. to compare the performing state in practical Thai music evaluation according to variable as follows:
 - 2.1 Thai music section.
 - 2.2 Experience in Pi-Pat and Thai string instrument teaching.

Research Hypothesis

1. The performing state in practical Thai music evaluation of Pi-Pat and Thai string instrument teachers is of average level.
2. The performing state in practical Thai music evaluation of Pi-Pat and Thai string instrument teachers is different.
3. The Pi-Pat teachers who have different experience will have different performing state in practical Thai music evaluation.
4. Thai string instrument teachers who have different experience will have different performing state in practical Thai music evaluation.

Benefits gained

1. to know the performing state in practical Thai music evaluation.
2. research results will confer a practical benefit on Thai music teachers in improving and developing measurement and evaluation in learning Thai music effectively.
3. This study will be a fundamental data for educational administrators and people concerning by suggesting promoting the performing state in Thai music learning measurement and evaluation.

Scope of Research

1. Study Pi-Pat and Thai string instrument teachers teaching practical Thai music in intermediate dramatic arts level. second semester, academic year B.E. 2542. This is because most Pi-Pat and Thai string instrument teachers have to teach in this level and the curriculum and regulation in learning evaluation also differ in each class level. As a result, this study aims to only the teachers who teach in intermediate Dramatic Arts level in 11 Dramatic Arts Colleges.
2. Study performing state of teachers in practical Thai music evaluation of teachers by applying ideas from the process of evaluation in psychomotor domain, Music measurement and evaluation pursues the standard criteria professional of Thai music and the regulation of Ministry of Education on learning evaluation of intermediate dramatic arts level B.E. 2524 (amended edition, B.E. 2534) The criteria is divided into 10 aspects as follows: setting purposes, setting jobs for students to perform, setting procedures, setting conditions/situations, setting method of

measurement. setting tools for measurement. setting criteria for grading, setting method of evaluation. making tools and following the regulation of learning evaluation.

3. Variables to be studied

Independent variable : Thai music section and experience in music teaching.

Dependent variable : the performing state in 10 aspects of practical Thai music evaluation.

Basic Assumption

Pi-Pat and Thai string instrument teachers of Bangkok Dramatic Arts were used to be the samples of this study because, they were used for trying out the research tools.

Research Methodology

Population

The sample subjects of this study are 114 practical Thai music teachers in music department, Pi-Pat and Thai string instrument, of 11 upcountry Dramatic Arts Colleges, second semester, academic year B.E. 2542.

Research Tools

The following 3 criterias made by the researcher on the performing state in practical Thai music evaluation of teachers were concerned in this questionnaires as follows:

1. Check List and fill in questionnaires on status of the sample subjects.
2. 10 aspects of rating scale on the performing state in practical Thai music evaluation are as follows: setting purposes, setting jobs for students to perform, setting procedures, setting situations/conditions, setting method of measurement, setting tools for measurement, setting criteria for grading, setting method of evaluation, making tools and following the regulation of learning evaluation.
3. Open ended questionnaires on additional suggestions and comments on practical Thai music evaluation

Research Tools Design

1. study and collect data to make way for making questionnaires from documents books, journals and related literature concerned on general education measurement and evaluation and music, process of evaluation in psychomotor domain, regulation in evaluation of Ministry of Education, interviewing Thai music teachers of Dramatic Arts Colleges including researcher's experience.
2. Draft questionnaires were conferred to the president, thesis advisors and specialists consideration and improvement in content validity, language and other suggestions.
3. Adapt questionnaires as suggested by specialists to be the complete, try out the questionnaires with practical Thai music teachers of Bangkok Dramatic Arts College, then find validity from the tried out questionnaires via Alfa-Coefficient of Cronbach and lastly final questionnaires were used with the sample subjects.

Data Collection

Letter of introduction and purposes of this study conferred by the Graduate School, Mahidol University were sent to Director of Institute of Music and Drama and 11 Directors of Dramatic Arts College to ask for allowing cooperation from teachers of Thai music section especially Pi-Pat and Thai string instrument who teach practical skills in 11 Dramatic Arts College to answer the questionnaires directly distributed and collected by the researcher herself

Data Procedure

1. Analyze the status of the sample subjects, classify the frequency by item and present in the form of tables with explanation.
2. Analyze the performing state in practical Thai music evaluation and divide data into 2 group as follows:
 - 2.1 The performing state in practical Thai music evaluation in Pi-Pat and Thai string instrument Department were used by analyzed by using the following criteria for interpreting average value.

3.26-4.00 means (=) teachers always perform that job.

2.51-3.25 means (=) teachers frequently perform that job.

1.76-2.50 means (=) teachers rarely perform that job.

1.00-1.75 means (=) teachers never perform that job.

2.2 Using *t*-test to find the performing state average value in practical Thai music evaluation according to 2 variables

2.2.1 Thai music section : Pi-Pat and Thai String Instrument

2.2.2 Experience in music teaching ranging from 1-5 years and 5 years up

3. Analyze data on additional suggestions and comments in practical Thai music evaluation by classifying frequency by item, and percentage, present in the form of tables with explanation

Statistics Used in Data Analysis

1. Percentage
2. Mean
3. Standard Deviation
4. Statistics to test difference (*t*-test)
5. Find validity of the questionnaires by finding Alfa-Coefficient of Cronbach

Conclusion

1. The sample subjects are 114 practical Thai music teachers, 52 are in Pi-Pat section, 62 are in Thai-string instrument section. 68 are male, the others are female. Most of them are between 25-29 years of age. 71.05% of them graduated Bachelor of Arts' Degree in music. Most sample teachers have 5 years up experience or 66.67%. 78.07% studied educational measurement and evaluation subject. However, 69.30% of them have never studied practical Thai music measurement and evaluation before. 64.91% has never joined training or seminar in educational measurement and evaluation subject before. Where as 82.46% has never participated the training or seminar on practical Thai music measurement and evaluation before.

2. An analysis of the performing state in practical Thai music evaluation of Pi-Pat and Thai string instrument teachers can be divided into 2 groups as follows:

2.1 An analysis of 10 aspects of the performing state in practical Thai music evaluation yields that the performing state in practical Thai music evaluation has practical average value in frequent level ($\bar{X} = 3.14$), when considering by aspects it was found that the performing state a setting jobs for students to perform has practical average value in every time level ($\bar{X} = 3.52$) which is higher than that of other aspects. The performing state as setting jobs for students to perform on accord with the learning purposes set.

2.2 An analysis of comparative studies on the 2 variables set. Thai music section and experience in Thai music teaching in Dramatic Arts College to see if there are an effects on the performing state in practical Thai music evaluation, it was found that Pi-Pat and Thai string instrument teachers with their various experience has no difference in the performing state in practical Thai music evaluation. This is out of accord on the 3 hypothesis set.

3. Having analyzed additional comments and certain suggestions involving practical Thai music evaluation from open ended questionnaires, it is found that 63 sample subjects or 55.26% added their comments and some certain suggestions. The highest frequency and percentage of the comments and suggestions revealed that a practical skill seminar on Thai music measurement and evaluation should be held for all Thai music teachers from all institute directly concerning.

Discussion

After studying 10 aspects of the performing state in practical Thai music evaluation of Pi-Pat and Thai string instrument teachers in Dramatic Arts Colleges, it revealed that the 10 aspects of performance are in frequent level ($\bar{X} = 3.14$) which is according to the first hypothesis and the performing state in practical Thai music evaluation of Pi-Pat and Thai string instrument teachers are in accordance with process of psychomotor domain evaluation. When considering each aspects of teachers' performance it was found that teachers' performance on setting jobs for students to perform has high average value especially the aspects jobs set for students to perform and they are in accordance with the purposes of learning set.

However, when analyzing the aspects which teachers' performance has poor average value, it was found that the aspects on setting tools for measurement especially the checklist used for observing students' behavior towards music instrument has poor average value. This maybe because of lacking knowledge and experience in making practical tests which are suitable for that of measurement and evaluation as seen in 64.91% of sample subjects who have never been in training or seminar aducational measurement and evaluation before, and 82.46% of the samples has never been in training or seminar a practical Thai music measurement and evaluation before.

Suggestions

Policy suggestions

10 aspects of the performing state in practical Thai music evaluation are according to process of evaluation on psychomotor domain and the average value of performance is in frequent level, however, when each aspects of performance is considered, it was found that the aspects of the performing state with poor average value is setting tools used for measurement, the result of the study way lead to develop a better practical Thai music learning and teaching some certain suggestions are as follows:

1. Institute of Music and Drama should hold a training program on "Techniques in making practical test/making various tools with instructors' manual to make measurement and evaluation reliable and valid.
2. Institute of Music and Drama should encourage all music teachers to find more knowledge a practical Thai music measurement and evaluation in the form of training, practical skill seminar for the institute directly concerning.

Some certain suggestions for further studies

1. This is a survey study made through questionnaires only. Thus, there should be other forms of studies such as "a study on the form of Thai music evaluation of teachers by using quality research" through various tools in collecting data, for example "Behavioral observation form" "interview" etc.
2. Other aspects should be studied too, for instance, "Factors affect practical Thai music evaluation.